LACİVERT KLASİKLER

JACK LONDON

ALICE RUHUNU AÇINCA

Çeviri: FATİH YİĞİTLER

can

JACK LONDON, 1876'da San Francisco'da doğdu. Kendi kendini eğitti ve 1897'de Klondike bölgesinde altın arayanlara katıldı. Klondike'tan döndükten sonra, şansını bir kez de yazarlıkta denemeye karar verdi. Otobiyografik romanı *Martin Eden*'da yansıttığı gibi, yazar olabilmek için olağanüstü bir çaba harcadı. İlk kitabı *Kurt Kanı* geniş bir okur kitlesine ulaştı. 17 yıl içinde *Vahşetin Çağrısı, Beyaz Diş, Deniz Kurdu, Demir Ökçe* gibi yapıtlarının sayısı 50'yi buldu ve ABD'nin en çok kazanan yazarı oldu. Jack London, 1916'da California'da öldü.

KAKTUSUN
TELEGRAM

Kapak resmi: Tom Roberts

can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-4820-2

9 789750 748202

JACK LONDON

ALICE RUHUNU AÇINCA

Lacivert Klasikler

Bu kitap Can Sanat Yayınları A.Ş. tarafından Amazon Türkiye için üretilmiştir.

Alice Ruhunu Açınca, Jack London
İngilizce aslından çeviren: Fatih Yiğitler
© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Aralık 2020, İstanbul

Dizi editörü: Ayça Sezen
Editörler: Seçkin Selvi, Şirin Etik
Düzelti: Melis Oflas, Mert Tokur
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak uygulama: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul
Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-4820-2

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Kat: 8
34398, Sarıyer/İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 43514

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

JACK LONDON
ALICE RUHUNU AÇINCA

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Fatih Yiğitler

can

İçindekiler

Kâfir 9
Alıce Ruhunu Açınca 34

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

KÂFİR

Onunla ilk kez bir kasırgada karşılaştım; kasırgayı aynı uskunada geçirmiş olmamıza rağmen onu ancak uskuna paramparça olduktan sonra görebildim. Şüphesiz onu uskunadaki diğer Kanaka tayfalarının arasında görmüştüm ama *Petite Jeanne* tıklım tıklım olduğu için varlığının farkına varamamıştım. Sekiz-on Kanaka tayfa, beyaz bir kaptan, ikinci kaptan, armatör vekili ve altı kamara yolcusunun yanı sıra, her birinin alışveriş çantasının yanında bir de şilteleri, battaniyeleri ve giysi bohçalarıyla Paumotu'lu ve Tahiti'li erkekler, kadınlar ve çocuklardan oluşan yaklaşık seksen beş güverte yolcusuyla Rangiroa'dan yelken açmıştık.

Paumotu'lardaki inci sezonu bitmişti ve gemideki herkes Tahiti'ye dönüyordu. Biz, altı kamara yolcusu, inci tüccarlarıydık. İkisi Amerikan, biri Ah Choon (tanıdığım en beyaz Çinli), biri Alman, biri Polonya Yahudisiydi ve ben de bu altılıyı tamamlayan kişiydim.

Bereketli bir sezon olmuştu. Ne bizim ne de seksen beş güverte yolcusunun bir şikâyeti vardı. Herkes iyi iş yapmıştı, Papeete'de dinlenmeyi ve hoşça vakit geçirmeyi iple çekiyordu.

Tabii *Petite Jeanne* tıklım tıklımdı. Sadece yetmiş tonluk bir gemiydi ve yüklendiği kalabalığın onda birini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

taşımaması gerekiyordu. Ambar kapaklarının altı, inci kabukları ve kopralarla dolup taşıyordu. Tüccar kamarası bile ağzına kadar kabukla doluydu. Denizcilerin gemiyi yürütebilmesi bir mucizeydi. Güvertede adım atacak yer kalmamıştı, denizciler sadece küpeşteye tutunarak ileri geri gidebiliyorlardı.

Geceleyin güverteyi halı gibi kaplayan uyuyan yolcuların üzerinde yürüyorlardı ve –yemin ederim– insanlar üst üste uyuyordu. Ha! Domuzlar, tavuklar ve ördekler de vardı güvertede, bir de tatlı patates çuvalları. İçimlik hindistancevizleri ve muz hevenkleri, güvertenin akla gelebilecek her yanını baştan başa donatmıştı. Baş çarmık ve ana çarmıkların arasına, bumbanın rahatça hareket edebileceği alçaklıkta gergi halatları gerilmiş, her bir halata da en az elli hevenk muz asılmıştı.

Güneydoğu ticaret rüzgârlarının kuvvetli esmesi durumunda iki-üç günde tamamlayacak olsak bile bunun sıkıntılı bir yolculuk olacağı başından belliydi. Fakat ticaret rüzgârı canlı esmiyordu. İlk beş saatin ardından bir müddet can çekişerek esti ve sonunda kesildi. Durgunluk gece ve sonraki gün boyunca devam etti, insanın gözlerini açıp denize bakmayı düşünmesinin bile baş ağrısına yol açmaya yeteceği, gözleri yakan, cam gibi bir durgunluktu bu.

İkinci gün bir adam öldü, Easter Adası'ndan geliyordu, o sezon lagündeki en iyi dalgıçlardan biriydi. Ölüm sebebi çiçek hastalığıydı. Rangiroa'dan ayrılırken kıyıda bilinen bir vaka olmamasına rağmen, hastalığın gemiye nasıl geldiğine dair en ufak fikrim yok. Bir yolunu bulup gelmişti işte ve bir adam ölmüştü, üç adam da yatağa düşmüştü.

Yapacak hiçbir şey yoktu. Ne hastaları ayrı bir yere koyabiliyor ne de onlara bakabiliyorduk. Sardalye konservesi gibi sıkış tıkıştık. Ölmekten başka yapacak hiçbir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şey yoktu, yani ilk ölümden sonraki geceden itibaren yapacak bir şey kalmamıştı. O gece zabit, armatör vekili, Polonya Yahudisi ve dört yerli dalgıç büyük balina teknesine atlayıp gizlice kaçtı. Onlardan bir daha haber alınamadı. Sabahleyin kaptan geri kalan teknelere delikler açtırdı ve öylece kalıverdik.

O gün iki kişi öldü, ertesi gün üç kişi, sonra sayı sekize fırladı. Bu olanları nasıl karşıladığımız görmeye değerdi. Yerlileri dilsiz, hissiz bir korku sarmıştı. Kaptan –Oudouse adında bir Fransız– çok asabileşmiş ve gevezeleşmişti. Yüzü gözü seğiriyordu. En az yüz kilo çeken, iriyarı, şişman bir adamdı, çok geçmeden, yağdan bir jöle dağının hakiki bir temsiline dönüşüverdi.

Alman, iki Amerikan ve ben bütün İskoç viskilerini aldık ve sarhoş kalmaya karar verdik. Fikir güzeldi, boyuna alkol içmeyi sürdürürsek bizimle temasa geçecek hastalığın mikropları ânında yanıp kül olacaktı. İşe de yaradı; gerçi itiraf etmeliyim ki Kaptan Oudouse da, Ah Choon da hastalıktan etkilenmedi. Oysa Fransız hiç içmiyordu, Ah Choon ise günde bir kadehlik sınır koymuştu kendine.

Güzel bir zamandı. Kuzeye ilerleyen güneş tam tepedeydi. Zaman zaman sertçe vuran, beş ila yarım saat süren ve bizi suya boğan ani fırtınalar dışında hava rüzgârsızdı. Her fırtınanın ardından berbat bir güneş beliriyor, ıslanan güverteden buhar bulutları yükseliyordu.

Buhar tehlikeliydi. Ölümün dumanıydı bu, milyonlarca mikropla yüklüydü. Ölülerin ve ölmek üzere olanların üzerinde yükseldiğini görünce her defasında birer kadeh daha içiyor ve arkasından da genellikle –bilhassa sert içkilerle karıştırıp hazırladığımız– iki ya da üç kadeh daha yuvarlıyorduk. Ölen insanlardan birini çevremizde dolaşan köpekbalıklarına attıklarında ek bir kadeh daha içmeyi kural edinmiştik.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bir hafta böyle geçti, sonra viskimiz bitti. İyi ki de bitti, yoksa şu an hayatta olmazdım. Sonrasında gelecek felaketten sağ çıkmak için ayık olmak gerekiyordu, sadece iki insanın kurtulduğunu anlatınca siz de bana hak vereceksiniz. Benimle birlikte kurtulmayı başaran adam Kâfir'di, ona Kâfir diyorum çünkü varlığının farkına vardığımda Kaptan Oudouse'un ona böyle seslendiğini duymuştum. Konuya dönelim.

O haftanın bitiminde, kamaranın kapı ağzında asılı duran barometreye göz atacak oldum. Barometrenin Paumotu'larda gösterdiği olağan ölçüm 29,90'dı, 29,85 ile 30,00 hatta 30,05 arasında gidip gelmesi de alışılmış bir şeydi. Fakat barometrenin benim gördüğüm gibi 29,62' ye düştüğünü görmek, çiçek mikrobunu viskiyle öldürmeye çalışan en sarhoş inci tüccarını bile ayıltmaya yeterdi.

Kaptan Oudouse'u bilgilendirdim ama bana saatlerdir bu durumu izlediğini söyledi. Yapılabilecek çok az şey vardı ama şartları göz önünde bulundurursak, kaptan o çok az şeyin hakkını verdi. Hafif yelkenleri indirtti, sadece fırtına yelkenlerini açtırdı, cankurtaran halatlarını dağıttı ve rüzgârı beklemeye koyuldu. Hatası, rüzgâr esmeye başladıktan sonra yaptığı şeydi. Uskunayı iskele tarafından orsa alabanda etti ki ekvatorun güneyindeyken yapılması gereken de budur, tabii –pürüz de burada– kasırganın ana rotasında değilseniz.

Biz ise kasırganın ana rotasındaydık. Rüzgârın sürekli artışından ve barometrenin aynı ölçüde sürekli düşüşünden bunu anlayabiliyordum. Ben geri dönüp, barometre düşmeyi durdurana kadar rüzgârla birlikte iskele kıç omuzluğu tarafında ilerlememiz ve sonra da orsa alabanda etmemiz gerektiğini söylüyordum. Öyle çok tartıştık ki sonunda kaptan histerikleşti, Nuh diyor peygamber demiyordu. İşin kötüsü geri kalan inci tüccarla-

nnın desteğini de alamamıştım. Sonuçta ben kimdim ki denizi ve denize dair şeyleri işin ehli bir kaptandan daha iyi bilecektim? Eminim, böyle düşünüyorlardı.

Tabii ki deniz rüzgârla birlikte fena halde yükseldi, *Petite Jeanne*'ın aldığı ilk üç dalgayı asla unutamam. Gemiler orsa alabanda ettiklerinde bazen rotadan çıkarlar, *Petite Jeanne* da rotasından çıkmıştı ve ilk dalga gemide görünür bir delik açtı. Cankurtaran halatları sadece güçlü kuvvetliler içindi. Kadınların, çocukların, muzların, hindistancevizlerinin, domuzların, alışveriş çantalarının, hastaların, can çekişenlerin acı acı çığlık atan, inleyen, yekpare bir kitle halinde oradan oraya sürüklendikleri böyle bir zamanda halatlar güçlü kuvvetli olanlar için bile pek bir işe yaramıyordu.

İkinci dalga *Petite Jeanne*'ın güvertesini küpeşteye kadar suyla doldurdu, geminin kıçı denize batıp pruvası havaya kalkınca canlı ve cansız tüm o zavallı yükü de kıç tarafına döküldü. Bir insan seliydi bu. Başüstü, ayaküstü, yanlamasına düşüyorlar, yuvarlanıyor, bükülüyor, kıvrılıyor, debeleniyor ve devriliyorlardı. Zaman zaman birinin bir payandayı ya da halatı kavradığı oluyordu ama ona arkadan tutunmaya çalışan diğer insanların ağırlığı yüzünden elleri gevşiyordu.

Adamlardan birinin kafa üzeri, tam ortadan sancak tarafındaki bitaya çarptığını gördüm. Kafası yumurta gibi kırıldı. Başımıza gelecek olanı anladım ve kamaranın tepesine, oradan da mayistra yelkenine sıçradım. Ah Choon ve Amerikalılardan biri peşimden gelmeye çalıştı fakat ben onlardan bir sıçrayış daha ilerideydim. Amerikalı kıç üzerinde çöp gibi uçtu gitti. Ah Choon dümenin kolunu yakalamıştı, orada bayrak gibi sallanıyordu. Ama Rarotonga'lı, irikıyım bir yerli kadın –neredeyse yüz yirmi kilo vardı herhalde– onun önüne geçip kolunu boynuna doladı. Ah Choon diğer eliyle Kanaka dümenciyi kavradı. Tam da o anda uskuna sancak tarafına savruldu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Sancak tarafında, kamara ve küpeşte arasındaki boşluktan giren su ve insan yığını aniden ters dönüp iskele tarafına döküldü. Yerli kadın, Ah Choon ve dümenci uçup gittiler, Ah Choon'un küpeşteden aşağı düşerken kalender bir teslimiyetle bana gülümsediğini gördüğüme yemin edebilirim.

Üçüncü dalga –en büyüğü– o kadar da zarar vermedi. O gemiye vurduğunda neredeyse herkes armalardaydı. Nefes almaya çabalayan, yarı boğulmuş, yarı sersemlemiş, yaklaşık bir düzine gariban güvertede oradan oraya yuvarlanıyor veya sürünerek güvenli bir yere sığınmaya çabalıyordu. Geriye kalan iki filikanın enkazı gibi onlar da denize düştü. Öteki inci tüccarları ve ben, aşağı yukarı on beş kadın ve çocuğu iki dalga arasında kamaraya almayı başardık ve girişi, bir takozla kapattık. Sonuçta bunun da o zavallı yaratıklara faydası olmadı.

Rüzgâr mı? Bütün tecrübelerimi göz önüne alınca, rüzgârın o şekilde esebileceğine inanmam mümkün değildi. Tarifi imkânsız. İnsan bir kâbusu nasıl tarif edebilir ki? O rüzgâr da öyleydi işte. Üstümüzden kıyafetlerimizi yırtıp alıyordu. Yırtıyordu dedim ve ciddiyim. Buna inanmanızı beklemiyorum. Sadece gördüğüm ve hissettiğim şeyi anlatıyorum. Bazen benim bile inanamadığım oluyor. Yaşadığım öyle bir şeydi ve bana yetti. Kimse o rüzgârla karşı karşıya gelip de sağ kalamaz. Korkunç bir şeydi ve onu korkunç kılan da hızının sürekli artmasıydı.

Bilmem kaç milyon, bilmem kaç milyar ton kum hayal edin. Bu kumun saatte doksan, yüz, yüz yirmi hatta daha fazla mil hızla ilerlediğini hayal edin. Sonra bir de bunun görünmez, ele gelmez olduğunu ama kumun tüm ağırlığını ve yoğunluğunu taşıdığını hayal edin. Bunları zihninizde canlandırın, işte o zaman söz konusu rüzgârın nasıl olduğuna dair belli belirsiz bir fikir edinebilirsiniz.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Belki de kum doğru bir benzetme değildir. Onun çamur olduğunu varsayın, görünmez, ele gelmez ama çamur kadar ağır. Yok, bunun da ötesinde bir şeydi. Her hava molekülünün birer çamur yatağı olduğunu hayal edin. Sonra bu binlerce çamur yatağının yaratacağı darbeyi hayal edin. Hayır, bu beni aşıyor. Dil hayatın olağan durumlarını anlatmaya yeterli olabilir fakat böyle devasa, şiddetli bir rüzgârı ifade etmeye kelimeler yetmez. Başta niyetim yoktu rüzgârı tarif etmeye, buna bağlı kalsaydım daha iyi olurdu.

Şu kadarını söyleyeyim: Başta yükselen deniz o rüzgâr sayesinde duruldu. Dahası, sanki bütün okyanus kasırganın midesine çekilmiş ve havanın daha önce işgal ettiği o boşluğa savrulmuştu.

Elbette, yelkenimiz çoktan paramparça olmuştu. Ama Kaptan Oudouse daha önce hiçbir Güney Denizi uskunasında görmediğim bir şeye, bir deniz demirine sahipti. Ağzı demirden, devasa bir çemberle açık duran, branda bezinden konik bir torbaydı bu. Deniz demiri, tıpkı bir uçurtmanın havayı deldiği gibi, denizi delip geçebilsin diye uçurtma misali dizginlenmişti ama bir farkı vardı: Deniz demiri su seviyesinin hemen altında, dikey konumda kalıyordu. Uzun bir halat da onu uskunaya bağlıyordu. Sonuç olarak, *Petite Jeanne* pruvası rüzgâr doğrultusunda ilerliyordu.

Fırtına rotasında olmasak bu hamle gerçekten de lehimize olabilirdi. Doğru, rüzgâr yelkenlerimizi salmastralarından koparmış, gabya çubuklarını parçalamış, seyir dişlilerimizi darmadağın etmişti ama yine de ilerlemekte olan fırtına merkezinin tam önünde olmasak bu durumu güzelce atlatabilirdik. Elimizi kolumuzu bağlayan bu oldu. Rüzgâra karşı koymaya çalışmaktan sersemlemiş, hissizleşmiş, felç olmuştum ve öyle sanıyorum ki, fırtınanın merkezi bizi vurduğunda neredeyse her şeyden

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

vazgeçmiştim, ölmeye hazırdım. Aldığımız bu darbe mutlak bir durgunluk ânıydı. Bir nefeslik hava hareketi bile yoktu. İnsanın üzerindeki etkisi hasta ediciydi.

O rüzgârın korkunç baskısına karşı koymak için saatlerce feci bir kas gerilimine maruz kalmış olduğumuzu unutmayın. Derken birdenbire basınç ortadan kalktı. Bedenim genişleyip parçalanarak dört bir yana uçacakmış gibi hissediyordum. Sanki bedenimi oluşturan her atom bir diğerini ittiriyor ve karşı konulmaz bir halde boşluğa hücum etmeye can atıyor gibiydi. Ama bu sadece bir an sürdü. Facia üstümüzde kol geziyordu.

Rüzgâr ve yarattığı basınç yok olunca deniz kabardı. Hopladı, zıpladı, dosdoğru bulutlara doğru yükseldi. Unutmayın, o akıl almaz rüzgâr pusulanın her noktasından durgunluğun merkezine doğru esiyordu. Bunun sonucu olarak, dalgalar pusulanın her noktasından bitiverdi. Onları dizginleyecek rüzgâr yoktu. Bir kova suyun tabanından salıverilen mantar tıpalar gibiydiler. Düzenleri, tutarlılıkları yoktu. İçi oyuk, çılgın dalgalardı bunlar. En küçüğü yirmi beş metre boyundaydı. Dalga falan değillerdi. Bir insanın görüp görebileceği hiçbir dalgaya benzemiyorlardı.

Dört bir yana sıçrayan dev su kütleleriydi bunlar, sudan azmanlardı, aynen öyle. Yirmi beş metre yükseğe sıçrayan sular. Ne yirmi beş metresi? Yirmi beş metreden de yüksektiler. Direk başlarını aşmışlardı. Birer şelale, birer patlamaydılar. Sarhoştular. Her tarafa gelişigüzel dökülüyorlardı. Birbirlerinin üzerine devriliyor, çarpışıyorlardı. Hep beraber hücum ediyor ve bin şelale aynı anda nasıl dökülürse dört bir yana öyle dökülüyorlardı. Fırtınanın merkezi, okyanusu kimsenin daha önce hayalini bile kurmadığı bir şeye dönüştürmüştü. Okyanus, katbekat bozgunla sonuçlanmış bir savaş meydanına dönmüştü. Bir anarşi ortamıydı. Deliye dönmüş sulardan oluşan bir cehennem çukuruydu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Petite Jeanne'a ne mi oldu? Bilmiyorum. Sonrasında Kâfir de bilmediğini söyledi bana. Kelimenin tam anlamıyla paramparça olmuş, ikiye ayrılmış, pelteye dönüşene kadar dövülmüş, kıymık haline gelene kadar ezilmiş, imha olmuştu. Kendime geldiğimde sudaydım, neredeyse boğulmuş olmama rağmen istemsizce yüzüyordum. Oraya nasıl ulaştığıma dair en ufak fikrim yok. *Petite Jeanne*'ın parçalara ayrıldığını gördüğümü hatırlıyordum, o an muhtemelen bilincimi kaybetmiştim. Ama oradaydım işte, elimden geleni yapmaktan başka çarem yoktu ve elimden gelen de pek bir şey vaat etmiyordu. Rüzgâr yeniden esmeye başlamış; deniz daha da durulmuş, sakinleşmişti. Böylece fırtınanın merkezinden kurtulmuş olduğumu anladım. Şansıma, etrafta köpekbalıkları yoktu. Kasırga, ölüm gemisinin etrafını sarıp ölülerle beslenen açgözlü sürüyü dağıtmıştı.

Petite Jeanne parçalara ayrıldığında neredeyse gün ortasıydı, uskunanın ambar kapaklarından birini bundan iki saat sonra kapmış olmalıyım. O sırada yoğun bir yağmur yağıyordu ve ambar kapağını benimle aynı yöne savurmuş olan şey salt şanstı. Kısa bir halat sarkıyordu kapağın halkasından, köpekbalıkları geri dönmezse en azından bir günüm olduğunu düşündüm. Üç saat veya belki biraz daha fazla geçtikten sonra, gözlerim kapalı vaziyette kapağa sıkı sıkı tutunmuş, tüm benliğimi hayatta kalmaya yetecek kadar hava solumaya ve bunu yaparken olabildiğince az su yutmaya vermişken sesler duyar gibi oldum. Yağmur dinmişti, rüzgâr ve deniz inanılmaz biçimde sakinleşmişti. Bana yedi metreden daha az bir mesafede, başka bir kapağın üzerinde Kaptan Oudouse ve Kâfir vardı. Kapak için kavga ediyorlardı, yani en azından Fransız ediyordu. Kaptanın, "*Païen noir!*[1]" diye

1. (Fr.) Siyah kâfir. (Y.N.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bağırdığını duydum, aynı anda Kanaka'yı tekmelediğini gördüm.

Kaptan Oudouse ayakkabıları dışında bütün giysilerini kaybetmişti, ayakkabılarıysa ağır, kaba kunduralardı. Acımasız bir darbeydi indirdiği çünkü Kâfir'i ağzından ve çenesinden vurmuş, onu yarı yarıya sersemletmişti. Kâfir'in de ona aynı şekilde karşılık vermesini bekledim ama o üzüntüyle, üç-dört metre öteye yüzmekle yetindi. Ne zaman bir dalga onu kapağın yakınına savuracak olsa, elleriyle kapağa tutunan Fransız iki ayağıyla ona tekme savuruyordu. Üstelik attığı her tekmeyle birlikte Kanaka'ya siyah kâfir diye bağırıyordu.

"Oraya gelirsem boğarım seni, beyaz hayvan!" diye haykırdım.

Oraya gitmememin tek sebebi çok yorgun hissetmemdi. Ona doğru yüzerek harcayacağım kuvveti düşünmek bile midemi bulandırıyordu. Bu yüzden Kanaka'ya yanıma gelmesini söyledim ve sonra üzerinde durduğum ambar kapağını onunla paylaştım. Adı Otoo'ydu (o-tu-o diye telaffuz ediliyordu), Society Adalar Grubu'nun en batısındaki Bora Bora Adası'ndandı. Sonrasında öğrendiğime göre ambar kapağını ilk o bulmuştu. Bir süre sonra Kaptan Oudouse'la karşılaşınca kapağı onunla paylaşmayı önermiş ve çektiği zahmetin karşılığında tekmeyi yemişti.

İşte ilk kez böyle bir araya geldik. Otoo kavgacı biri değildi. Neredeyse bir seksen beş boyunda ve bir gladyatör gibi kaslı olmasına rağmen tatlılık ve nezaket timsali, sevgi dolu bir yaratıktı. Kavgacı değildi ama korkak da değildi. Aslan yürekliydi, ilerleyen yıllarda aklımdan bile geçiremeyeceğim riskler aldığını gördüm. Demek istediğim, kavgacı olmamasına ve sürtüşme başlatmaktan daima kaçınmasına rağmen bela başladı mı asla geri durmazdı. Otoo bir kere harekete geçmeye görsün, herkes

"Sığ sulara giriyoruz!" uyarısını duyan denizciler gibi tetikte beklerdi. Bill King'e yaptığını asla unutamam. Alman Samoa'sında olmuştu bu olay. Bill King, Amerikan donanmasının ünlü ağırsıklet şampiyonuydu. İriyarı bir adamdı, tıpkı bir gorile benziyordu; hani şu vurduğunu deviren, sert dövüşen adamlar olur ya, öyle biriydi işte ve yumruklarını ustaca kullanırdı. Kavgayı o çıkardı, Otoo karşılık vermesi gerektiğine karar verene kadar ona iki tekme bir de yumruk atmıştı. Dört dakikadan daha az sürdüğünü düşündüğüm kavganın sonunda, talihsiz Bill King'in dört kaburga kemiği, önkolu kırılmış ve kürekkemiği de yerinden çıkmıştı. Otoo teknik bokstan anlamazdı. O boksör değildi, sadece kaba kuvvetle tartaklardı. Bill King'in o öğleden sonra, Apia Sahili'nde maruz kaldığı tartaklanmanın ardından iyileşmesi aşağı yukarı üç ayı bulmuştu.

Neyse, az önce anlattığım hikâyeye dönelim. Ambar kapağını paylaştık. Sırayla kullanıyorduk, birimiz kapağın üzerinde uzanıp dinlenirken diğeri boynuna kadar suya batmış vaziyette, kapağa sadece elleriyle tutunuyordu. Üç gün ve üç gece boyunca, arada dinlenerek, bu şekilde okyanus boyunca sürüklendik. Sonlara doğru ben çoğunlukla kendimde değildim, Otoo'nun da kendi dilinde anlaşılmaz sözler söylediğini, abuk sabuk konuştuğunu duyduğum zamanlar oluyordu. Deniz suyunun ve güneş ışığının, tuzla birlikte derimizi kavurarak feci güneş yanıkları oluşturmasına rağmen, devamlı suyun içinde olmamız susuzluktan ölmemizi engelledi.

Sonunda Otoo hayatımı kurtardı çünkü kendime geldiğimde bir çift hindistancevizi yaprağıyla güneşten korunur vaziyette sahilde, suyun yedi metre ötesinde uzanıyordum. Otoo'dan başka kimse beni oraya sürükleyip gölge olsun diye tepeme yaprakları çatmış olamazdı. O da yanımda uzanıyordu. Tekrar şuurumu kaybettim,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kendime geldiğimde hava serindi, yıldızlı bir gece vardı ve Otoo, suyunu içmem için dudaklarıma bir hindistancevizi dayıyordu.

Petite Jeanne'dan sağ kurtulan yegâne insanlardık. Kaptan Oudouse yorgunluğa yenik düşmüş olmalıydı çünkü birkaç gün sonra ambar kapağı üzerinde kaptan olmaksızın kıyıya vurdu. Otoo ve ben, bir Fransız kruvazörü tarafından kurtarılıp Tahiti'ye götürülmeden önce bir hafta boyunca mercanadasının yerlileriyle yaşadık. O sırada, nasıl olduysa, isim değiştirme töreni gerçekleştirdik. Bu tören, Güney Denizi'nde iki insanı kan kardeşliğinden daha çok yakınlaştırır. Talepte bulunan bendim, bu Otoo'nun çok hoşuna gitmişti.

"Bu iyi oldu," dedi Tahiti dilinde. "Çünkü iki gün boyunca, ölümün iki dudağının arasında birbirimize yoldaş olduk."

"Ama ölüm kekeledi," diye gülümsedim.

"Yaptığın çok cesurca bir işti sahip," diye cevap verdi. "Ölüm de son sözü söyleyip kötülük etmedi bize."

"Neden 'sahip' diyorsun bana?" diye sordum duygularımın incindiğini göstererek. "İsimlerimizi takas ettik. Senin için ben Otoo'yum. Benim için sen Charley'sin. İkimizin arasında sen sonsuza kadar Charley olacaksın, ben de Otoo olacağım. Gelenek bunu gerektiriyor. Ve biz ölünce, olur da yıldızların ve gökyüzünün ötesinde bir kez daha yaşarsak, sen benim için yine Charley olacaksın, ben de senin için Otoo olacağım."

"Evet, sahip," diye cevap verdi, gözleri neşeyle parlıyordu ve yumuşacıktı.

"Al işte!" dedim kızarak.

"Dudaklarımın ne söylediğinin önemi var mı?" dedi o da. "Onlar sadece dudak. Ama ben seni her zaman Otoo olarak düşüneceğim. Ne zaman kendimi düşünsem seni düşüneceğim. İnsanlar ne zaman bana seslense

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

seni düşüneceğim. Göğün ötesinde ve yıldızların ötesinde sen benim için her daim, sonsuza kadar Otoo olarak kalacaksın. Oldu mu sahip?"

Gülüşümü saklayarak onayladım.

Papetee'de ayrıldık. Ben iyice iyileşmek için karada kaldım, o ise bir tekneyle kendi adası Bora Bora'ya gitti. Altı hafta sonra geri döndü. Şaşırmıştım çünkü bana karısından bahsetmiş ve ona geri döneceğini, uzak yolculuklar için denize açılmayı bırakacağını söylemişti.

"Nereye gidiyorsun sahip?" diye sordu selamlaştıktan sonra.

Omuz silktim. Bu zor bir soruydu.

"Tüm dünyaya," diye cevap verdim. "Tüm dünyaya, tüm denizlere ve denizlerdeki tüm adalara."

"Seninle geleceğim," dedi sadece. "Karım öldü."

Benim hiç kardeşim olmadı ama diğer insanların kardeşlerine bakınca hiçbirinin Otoo gibi bir kardeşe sahip olmadığını düşünüyorum. O hem bir kardeş hem bir baba hem de bir anneydi. Şundan eminim ki onun sayesinde daha düzgün ve daha iyi bir adam olarak yaşadım. Başkalarına pek aldırmazdım ama Otoo'nun gözünde düzgün yaşamak zorundaydım. Otoo sayesinde, alnıma leke sürmekten kaçındım. Korkarım beni idealine dönüştürmüş, bana duyduğu sevgi ve sadakatle çekip çevirmişti. Bazen sarp cehennem çukurunun başında durduğum ve Otoo'nun düşüncesi beni alıkoymasa gözümü karartıp atlayacağım zamanlar oldu. Benim için beslediği gurur içime işlemişti ve bu gururu zedeleyecek hiçbir şey yapmamak nihayetinde kişisel prensiplerimin en mühim kurallarından birine dönüştü.

Doğal olarak benimle ilgili hislerini öyle hemen öğrenmedim. Hiç eleştirmiyor, kınamıyordu, onun gözlerinde edindiğim o yüce konum yavaş yavaş kafama dank etti ve olabileceğimin en iyisi olmazsam ona yaşatacağım acıyı anlamaya başladım.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

On yedi yıl boyunca birlikteydik, on yedi yıl boyunca yanı başımdaydı, ben uyurken beni izliyor, ateşim çıktığında ya da yaralandığımda bana bakıyordu ve evet, benim için kavga ederken yaralanıyordu. Benimle birlikte aynı gemilere yazıldı. Hawaii'den Sydney kıyılarına, Torres Boğazı'ndan Galápagos'a kadar Pasifik'i birlikte kat ettik. New Hebrides ve Line Adaları'ndan batıya doğru, tam yol Louisiades, New Britain, New Ireland ve New Hanover boyunca yerli işçi ticareti yaptık. Üç kere karaya vurduk, bir kere Gilberts'ta, bir kere Santa Cruz Adaları'nda ve bir kere de Fiji'de. Nerede inci, istiridye kabuğu, kopra, denizhıyarı, kiremitli kaplumbağa kabuğu veya enkazlardan çıkaracağımız bir dolar şansı bulsak oraya koşturup durduk.

Her şey Papetee'de, benimle tüm denizlere ve o denizlerin ortasındaki adalara geleceğini ilan etmesinin ardından başladı. O zamanlar Papetee'de inci avcılarının, tüccarların, kaptanların ve Güney Denizi maceracılarının bir araya geldiği bir kulüp vardı. Kulüpte bol bol kumar oynanır, içkiyse su gibi akardı ve ne yazık ki ben yakışık almayacak, uygunsuz saatlere kadar burada takılırdım. Kulüpten ayrıldığımda saat kaç olursa olsun, beni eve güvenle gitmem için Otoo orada beklerdi.

Başlarda gülümsedim. Sonra onu azarladım. Daha sonra ona doğrudan bir bebek bakıcısına ihtiyacım olmadığını söyledim. Ondan sonra kulüpten ayrıldığımda onu görmez oldum. Yaklaşık bir hafta sonra eve giderken tamamen rastlantı eseri, mango ağaçlarının gölgeleri arasında, cadde boyunca gizlice beni izlemeye devam ettiğini fark ettim. Ne yapabilirdim ki? Ne yaptığımı söyleyeyim size.

Kendiliğimden, kulüpten daha uygun saatlerde ayrılmaya başladım. Yağmurlu ve fırtınalı gecelerde, divaneliğin ve eğlencenin had safhaya çıktığı zamanlarda,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yapraklarından yağmur damlaları düşen mango ağaçlarının altındaki Otoo'nun gece nöbeti gelirdi aklıma. Gerçekten, Otoo beni daha iyi bir adam yaptı. Gerçi bağnaz biri değildi. Genel Hıristiyan ahlakına dair hiçbir şey bilmiyordu. Bora Bora'daki bütün herkes Hıristiyandı. Ama o bir kâfirdi, adadaki tek inançsızdı, ölümle birlikte her şeyin bittiğine inanan, düpedüz bir materyalistti. Sadece adil muameleye ve dürüst davranışa inanırdı. Ucuz kötülükler onun kitabında neredeyse insafsız cinayetlerle birdi ve eminim, kendini ufak dolaplar çevirmeye adamış birindense bir katile daha çok saygı gösterirdi.

Bana gelince, kendime zarar verecek herhangi bir şey yapmama karşı çıkardı. Kumarda sorun yoktu. Kendisi de ateşli bir kumarbazdı. Ama geç saatlere kadar kulüplerde kalmak sağlık için kötüdür, derdi. Kendine dikkat etmeyen insanların hummadan öldüğünü görmüştü. İçki düşmanı değildi, teknelerde güç işler çıktığında onun da memnuniyetle biraz içtiği olurdu. Diğer yandan, içkinin aşırıya kaçmadan içilmesi gerektiğine inanırdı. Ucuz cin veya viski yüzünden ölen veya kepaze olan adamlar görmüştü.

Otoo her zaman benim iyiliğimi isterdi. Benim için ileriyi düşünür, planlarımı tartar ve onlara benim gösterdiğimden daha fazla ilgi gösterirdi. Başlarda, işlerimle bu kadar ilgilendiğinin henüz farkında değilken planlarımı tahmin etmek zorunda kalırdı; örneğin Papeete'de, gübre işinde sahtekâr bir hemşerimle ortak olmayı tasarladığım zamanki gibi. O adamın sahtekâr olduğunu bilmiyordum. Papeete'deki hiçbir beyaz bilmiyordu. Otoo da bilmiyordu ama adamla ne kadar sıkı fıkı olduğumuzu görünce, ben ondan böyle bir şey talep etmeden onu araştırdı. Uzak denizlerden gelen yerli denizciler Tahiti'deki sahilde toplanırlardı. Otoo sırf meraktan, bu merakını doğrulamaya yetecek bilgi toplayana kadar onla-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

rın arasında kaldı. Ah, şu Randolph Waters'ın hikâyesi ne güzeldi. Otoo ilk anlattığında inanamamıştım ama konuyu Waters'a açtığımda gıkını çıkarmadan kabullendi ve ilk vapurla Auckland'a kaçtı.

Başlarda, ne yalan söyleyeyim, Otoo'nun işlerime burnunu sokmasına içerlemeden edemiyordum. Ama bencil biri olmadığını biliyordum ve kısa süre sonra bilgeliğinin ve sağduyusunun hakkını teslim etmek zorunda kaldım. Gözlerini her zaman benim talihim için dört açıyordu, üstelik hem keskin hem de ileri görüşlüydü. Zamanla benim danışmanım oldu ve sonunda benim işimi benden daha iyi bilir hale geldi. Gerçekten de benim iyiliğimi benden çok düşünürdü. Benimki gençliğin verdiği fevkalade bir umursamazlıktı çünkü ben aşkı dolara, macerayı ise geceyi geçirebileceğim rahat bir odaya tercih ediyordum. Bu yüzden bana göz kulak olan birinin bulunması yararımaydı. Biliyorum ki Otoo olmasa bugün burada olmazdım.

Sayısız örnekten birini vereyim. Paumotu'larda inci avcılığına gitmeden önce yerli işçi ticareti konusunda biraz deneyimim olmuştu. Otoo ve ben Samoa'da kumsalda otururken –gerçekten de sahile vurmuş, işsiz güçsüz oturuyorduk ve meteliğimiz yoktu– talih yüzüme güldü, yerli işçileri taşıyan bir yelkenlide işçi toplama memuru oldum. Otoo da güvertede denizci olarak işe girdi ve sonraki altı yıl boyunca, sayısız gemide Melanezya'nın en vahşi kesimlerini gezip durduk. Otoo her zaman benim sandalımda başkürekçi olmayı seçerdi. İşçi ararken, usul gereği işçi toplama sandalı kumsala çekilirdi. Destek sandalı ise kürekleri yukarıda, sahilin kenarında yüzerdi. Dümeni bırakıp takas edeceğim eşyalarla karaya çıktığımda, Otoo da küreğini bırakır ve yelken bezinden bir kanadın altında, bir Winchester'ın hazır durduğu kıç tarafına geçerdi. Sandalın tayfası da silahlı olurdu. Sni-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

der tüfekleri küpeşte boyunca uzanan yelken bezinden kanadın altında dururdu.

Ben Queensland plantasyonlarında çalışsınlar diye kabarık saçlı yamyamları ikna etmekle meşgulken Otoo gözcülük yapardı. Alçak bir sesle beni sık sık şüpheli hareketlere ve oluşabilecek ihanetlere karşı uyarırdı. Bazen aldığım ilk uyarı, tüfeğinden fırlayıp zencinin birini yere seren merminin sesi olurdu. Ben aceleyle tekneye doğru koşarken eli her zaman uzanır, beni tekneye çekmeyi beklerdi. Bir keresinde, hatırlıyorum, sandalımız Santa Anna'da kıyıya yanaşır yanaşmaz sorun çıktı. Destek teknesi hızla bize yardım etmeye geliyordu ama o yetişene kadar onlarca vahşi işimizi bitirecekti. Otoo ok gibi kıyıya sıçradı, iki elini malların bulunduğu sandığa daldırıp tütünleri, boncukları, savaş baltalarını, bıçakları ve patiskaları dört bir yana savurdu.

Bunlar kabarık saçlılar için yeterdi. Onlar hazineyi didiklerken biz çoktan sandala binmiş ve on beş metre kadar uzaklaşmıştık. Sonraki dört saat içinde, o sahilden otuz işçi aldım.

Özellikle aklımdan çıkmayan olaysa Malaita'da, Doğu Solomon Adaları'nın en vahşi adasında gerçekleşti. Yerliler fazlasıyla dost canlısıydı. Tüm köyün iki yıldır beyaz bir adamın kellesini almak için para biriktirdiğini nereden bilebilirdik ki? Heriflerin hepsi kelle avcısıydı ve bilhassa beyaz adam kellesine önem veriyorlardı. Kelleyi ele geçiren toplanan tüm parayı alacaktı. Dediğim gibi çok dost canlısı görünüyorlardı ve ben o gün sahilde, sandaldan neredeyse yüz metre uzaktaydım. Otoo beni uyarmıştı, ona kulak asmadığım her defasında olduğu gibi yine başım belaya girdi.

Mangrov bataklığından üzerime yağan mızrak yağmurunu fark ettim önce. En az bir düzinesi vücuduma saplandı. Koşmaya başladım ama baldırıma saplanan bir

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mızrağa takılıp düştüm. Ellerinde kafamı kesmek için kullanacakları uzun saplı, geniş ağızlı savaş baltaları taşıyan kabarık saçlılar bana doğru koşuyordu. Ödül için öyle hevesliydiler ki birbirleriyle yarışıyorlardı. O karmaşada, kendimi kumda bir sağa bir sola atarak birkaç darbeden kurtuldum.

Sonra güçlü kuvvetli Otoo yetişti. Bir şekilde eline ağır bir topuz geçirmişti ve yakın mesafede, tüfekten çok daha etkili bir silahtı bu. Mızrak saplayamasınlar diye iyice aralarına girmişti, savaş baltalarıysa hepten faydasız kalmıştı. Benim için dövüşüyordu ve gerçek bir Berserker[1] öfkesi içindeydi. O topuzu kullanışı akıllara zarardı.

Adamların kafaları fazlasıyla olgunlaşmış portakallar gibi patlıyordu. İlk yarasını, onları geri püskürtüp beni kollarına alarak koşmaya başlar başlamaz aldı. Sandala vardığında vücuduna dört mızrak saplanmıştı. Winchester'ını eline aldı, her vuruşta bir adamı hakladı. Sonra sandala çıktık ve tedavi gördük.

On yedi yıl boyunca birlikteydik. Beni ben yaptı. O olmasa bugün bir armatör vekili, bir işçi toplama memuru veya bir hatıradan ibaret olurdum.

"Paranı harcıyorsun, sonra çıkıp daha fazla kazanıyorsun," dedi bir gün. "Şimdi kazanmak kolay. Ama yaşlandığın zaman paranı harcayıp bitirmiş olacaksın ve çıkıp daha fazla kazanacak takatin olmayacak. Biliyorum sahip. Beyaz adamların huyunu suyunu inceledim. Bir zamanlar genç olmuş ve senin gibi para kazanmış bir sürü yaşlı adam var sahillerde. Artık yaşlılar ve hiçbir şeyleri yok, senin gibi genç adamların kıyıya çıkıp onlara içki ısmarlamalarını bekliyorlar.

Siyah çocuk plantasyonda köledir. Yılda yirmi dolar kazanır. Çok çalışır. İşçi başı çok çalışmaz. Atına biner ve

1. İskandinav efsanelerinde adı geçen, zırh giymeden, büyük bir cesaret ve öfkeyle, gözü kapalı savaşan vahşi savaşçı. (Ç.N.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

siyah çocuğun nasıl çalıştığına bakar. Yılda bin iki yüz dolar kazanır. Ben uskunada denizciyim. Ayda on beş dolar kazanırım. Çünkü ben iyi bir denizciyim. Çok çalışırım. Kaptanın çift kanatlı tentesi vardır ve uzun şişelerden bira içer. Ne halat ne kürek çeker. Ama ayda yüz elli dolar kazanır. Ben bir denizciyim. O bir seyir kaptanı. Sahip, bence gemi seyri öğrenmen senin için çok iyi olur."

Beni buna Otoo cesaretlendirdi. İlk uskunamda benimle ikinci kaptan olarak yolculuk etti. Onun benim için duyduğu gururu ben bile duymuyordum.

Sonra bir gün şöyle dedi: "Kaptan iyi para kazanır sahip ama gemi ona emanettir ve bu yükten hiç kurtulamaz. Daha iyi para kazanan gemi sahibidir, bir sürü hizmetçisiyle karada oturup parasını katlayan gemi sahibi."

"Doğru ama bir uskuna beş bin dolara mal oluyor, hem de eski bir uskuna," diye itiraz ettim. "Beş bin dolar biriktirene kadar yaşlı bir adam olur çıkarım."

"Beyaz adamlar için para kazanmanın kısa yolları var," diye devam etti, hindistancevizi ağaçlarıyla çevrili sahili işaret ederek.

O sıra Solomon'lardaydık, Guadalcanal'ın doğu kıyısı boyunca fildişi kozalağı yüklüyorduk.

"Bu nehir ağzıyla diğerinin arası iki mil," dedi.

"Düz arazi geriye doğru uzanıyor. Şimdi beş para etmiyor. Gelecek yıl –ya da kim bilir, bir sonraki yıl– insanlar o topraklar için çok para verecek. Gemilerin demir atması için uygun. Büyük gemiler yanaşabilir. Arazinin kıyıdan dört millik kısmını yaşlı şeften, sana belki de yüz dolara mal olacak on bin çubuk tütün, on şişe ucuz cin ve bir Snider marka tüfek karşılığında satın alabilirsin. Tapusunu komisyoncuya bırakırsın ve gelecek yıl yahutbir sonraki yıl satar, uskuna sahibi olursun."

Dediğini yaptım ve sözleri doğru çıktı, gerçi iki senede değil ama üç senede oldu. Sırada Guadalcanal'daki

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

otlaklar vardı, cüzi bir meblağ karşılığında dokuz yüz doksan dokuz yıllık hükümet kirası üzerinden yirmi bin dönümlük arazi. Kirayı tam olarak doksan gün elimde tuttum, sonra Moonlight sabun şirketine yarı servet sayılacak bir paraya sattım. İleriye bakan ve fırsatları gören hep Otoo oluyordu. *Doncaster*'ı onun sayesinde kazanmıştık, bir açıkartırmada beş yüz dolara almıştık ve tüm masraflardan sonra on beş bin kâr getirmişti. Savaii plantasyonuna ve Upolu'daki kakao işine de beni o teşvik etti.

Artık eski günlerdeki gibi çok açılmıyorduk denize. Durumum fazlasıyla iyiydi. Evlendim ve yaşam standardım yükseldi ama Otoo her zamanki Otoo olarak kaldı, ağzında ağaç piposu, sırtında bir şilinlik fanilası ve beline sardığı dört şilinlik *lava-lava*'sıyla[1] evde dolanıyor veya ofiste geziniyordu. Onu para harcamaya ikna edemiyordum. Sevgi dışında başka bir şeyle ona ödeme yapmanın yolu yoktu ve Tanrı biliyor ya, onu da hepimizden ziyadesiyle alıyordu. Çocuklar ona tapıyordu ve eğer Otoo baştan çıkarılacak biri olsaydı karım onun felaketi olurdu.

Çocuklar! Onlara ayaklarının nasıl yere basacağını öğreten de Otoo'ydu. İşe onlara yürümeyi öğretmekle başladı. Hastalandıklarında uyumaz, başlarında beklerdi. Yeni yeni yürümeye başladıklarında onları birer birer lagüne götürdü ve birer su insanına dönüştürdü. Balıkların özelliklerine ve balık yakalamanın yollarına dair benim bildiğimden çok daha fazlasını öğretti onlara. Orman için de aynı şey söz konusuydu. Yedi yaşındaki Tom, ormancılıkla ilgili benim hayal bile edemediğim şeyler biliyordu. Mary altı yaşındayken, zerre korku duymaksızın Sliding Rock'tan atlıyordu ki çok cesaret isteyen bu işin

1. Samoa ve Polinezya'da kullanılan, bele bağlanan kısa peştamal. (Y.N.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

karşısında tereddüt eden güçlü adamlar görmüşümdür. Frank altı yaşına bastığında üç kulaç derinliğinde suyun dibinden bozuk para çıkarabiliyordu.

"Bora Bora'daki hemşerilerim kâfirleri sevmez, hepsi Hıristiyandır ve ben de Bora Bora Hıristiyanlarını sevmem," demişti bir gün, ben ona hakkı olan parayı harcatma düşüncesiyle, o zamana kadarki tüm harcamaları içinde bir rekor olacağını umduğum özel bir yolculuğa, bizim uskunalarımızdan biriyle kendi adasına bir ziyaret gerçekleştirmeye ikna etmeye çalıştığımda.

O sıra kanunen bana ait olsalar da *bizim* uskunalarımız diyorum. Onu ortaklığa razı etmek için çok cebelleştim.

"*Petite Jeanne*'ın battığı günden beri ortağız biz," dedi sonunda. "Ama kalbinden geçen buysa, kanunen de ortak olalım. Yapacak işim olmadığı halde yine de masrafım çok. Bol bol yiyip içiyorum, tütün kullanıyorum, bunlar çok para, biliyorum. Bilardo oynamak için para vermiyorum çünkü senin masanda oynuyorum ama yine de para gidiyor. Resifte balık avlamak sadece zengin adamlara has bir zevktir. Kancaların ve misinaların fiyatı akıllara zarar. Evet, kanunen ortak olmamız gerekiyor. Paraya ihtiyacım var. Ofisteki başkâtipten alırım."

Böylece evraklar hazırlanıp kaydedildi. Bir yıl sonra, duruma itiraz etmek durumunda kaldım.

"Charley," dedim, "sen pis, ihtiyar bir dolandırıcı, pinti bir varyemez, sefil bir kum yengecisin. Bak, ortaklığımızda senin bir yıllık payın binlerce dolar tutuyor. Başkâtip bana bu kâğıdı verdi. Diyor ki yıl boyunca sadece seksen yedi dolar ve yirmi cent çekmişsin."

"Alacağım mı var?" diye sordu kaygıyla.

"Binlerce dolar," diye cevap verdim.

Suratı büyük bir rahatlama yaşamışçasına parladı.

"İyi o zaman," dedi. "Başkâtibin hesapları düzgün

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tuttuğundan emin ol. Çekmek istediğimde bir cent bile eksik olmamalı." Biraz duraksadıktan sonra, "Eğer eksik olursa," diye ekledi şiddetle, "o zaman kâtibin maaşından kesersin."

Sonradan öğrendiğime göre, Carruthers tarafından hazırlanan ve beni tek mirasçısı olarak gösteren vasiyeti her daim Amerikan konsolosunun kasasında duruyormuş.

Fakat tüm insan ilişkileri gibi bunun da sonu geldi.

Deli dolu gençlik günlerimizdeki en deli dolu işlerimizi yaptığımız Solomon'larda oldu ayrılığımız. Bu kez esasen tatil amaçlı ve fırsattan istifade Florida Adası'ndaki mülklerimizle ilgilenmek, Mboli Geçidi'ndeki inci avı imkânlarına şöyle bir bakmak, antika eşya ticareti yapmak için uğradığımız Savo'daydık.

Savo köpekbalığı kaynar. Kabarık kafaların ölülerini denize atma geleneği köpekbalıklarını civar suları mesken edinmekten pek alıkoymamıştır. Şansıma, kendisi küçük, yükü ağır bir yerli kanosunda uskunaya dönüyordum ki kano devrildi. Kanonun içinde, daha doğrusu kanoya tutunan benden başka dört kabarık kafa vardı. Uskuna neredeyse doksan metre uzaktaydı.

Bir filika göndermeleri için uskunadakilere seslenıyordum ki kabarık kafalardan biri çığlık atmaya başladı. Kanonun ucuna tutunduğu için hem kendisi hem de kanonun o kısmı birkaç kere suya batıp çıktı. Sonra kanoyu bıraktı ve ortadan kayboldu. Bir köpekbalığı götürmüştü onu.

Kalan üç zenci sudan çıkıp kanonun dibine tırmanmaya çalışıyordu. Bağırıp çağırdım, küfrettim ve en yakınımdakine bir yumruk savurdum ama işe yaramadı. Kör bir dehşete kapılmışlardı. Kano sadece birini taşıyabilirdi. Üçünün ağırlığı altında ters dönüp düştü ve onları suya geri fırlattı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kanoyu terk edip uskunaya doğru yüzmeye başladım, oraya varmadan filikanın gelip beni alacağını umut ediyordum. Zencilerden biri benimle gelmeyi seçti, arada bir yüzümüzü suya batırıp köpekbalıklarını gözleyerek, sessizce, yan yana yüzdük. Kanonun yanında kalan adamların çığlıklarından köpekbalıklarının onları kaptığını anladık. Suyun içine bakarken büyük bir köpekbalığının tam altımdan geçtiğini gördüm. Neredeyse beş metre uzunluğundaydı. Her şeyi gördüm. Kabarık kafayı vücudunun ortasından kaptı ve uzaklaştı zavallı adam, başı, omuzları ve kolları sürekli suyun üstünde, yürek parçalayan bir şekilde çığlık atıyordu. Köpekbalığı onu böyle birkaç yüz metre sürükledi ve sonra suyun dibine çekti.

Bunun, yemini kapan son köpekbalığı olduğunu ümit ederek azimle yüzmeye devam ettim. Ama başka bir köpekbalığı daha vardı. Bu daha önce yerlilere saldıran mıydı, yoksa başka bir yerde güzel bir yemek yemiş de mi gelmişti, bilmiyorum. Her neyse, bunun diğerleri kadar acelesi yoktu. Gücümün büyük bir kısmını onu takip etmeye harcadığım için artık o kadar hızlı yüzemiyordum. İlk saldırısını yaptığında onu gözlüyordum. Şans eseri iki elimi burnuna dayayıp, ivmesi beni neredeyse dibe batırmış da olsa, onu kendimden uzaklaştırmayı başardım. Yön değiştirip yeniden daireler çizmeye başladı. İkinci kez aynı manevrayla kurtuldum ondan. Üçüncü saldırıda ikimiz de ıskaladık. Ellerimi burnuna dayamam gerektiği anda köpekbalığı dönüverdi ve zımpara gibi derisi –üzerimde kolsuz bir fanila vardı– bir kolumun derisini dirseğimden omuzuma kadar soydu.

Takatim kalmamış, umudum tükenmişti artık. Uskuna hâlâ altmış metre uzaktaydı. Yüzüm suyun içindeydi, köpekbalığının yeniden saldırmak için manevra yapışını izliyordum ki ikimizin arasından esmer bir gövdenin geçtiğini gördüm. Otoo'ydu bu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Uskunaya doğru yüz, sahip!" dedi. Durum bir şamatadan ibaretmiş gibi neşeyle konuşuyordu. "Ben köpekbalıklarını tanırım. Köpekbalığı benim kardeşimdir."

Onun dediğini yaptım, yavaşça yüzmeye devam ettim, bu sırada Otoo sürekli benimle köpekbalığının arasında yüzerken, onun saldırılarını savuşturup beni yüreklendiriyordu.

"Matafora takımlarını topladılar, palangaları takıyorlar," diye açıkladı bir-iki dakika sonra ve yeni bir saldırıyı savuşturmak için suya daldı.

Uskunaya on metre kaldığında neredeyse bitmiştim. Güçbela kıpırdayabiliyordum. Gemiden bize halatlar fırlatıyorlardı ama hepsi de kısa düşüyordu. Kendisine zarar gelmediğini anlayan köpekbalığı daha da cesaretlenmişti. Birkaç kez az kalsın yakalıyordu beni ama her seferinde Otoo geç olmadan imdadıma yetişiyordu. Otoo istediği an kendini kurtarabilirdi, elbette. Ama beni terk etmedi.

"Hoşça kal Charley, ben bittim!" diyebildim zar zor nefes alarak.

Sonumun geldiğini, artık pes edip kendimi bırakacağımı ve dibe batacağımı anlamıştım.

Ama Otoo gülümseyip şöyle dedi:

"Sana yeni bir numara öğreteceğim. Şimdi o köpekbalığını deli edeceğim!"

Arkamda, köpekbalığının bana saldırmaya hazırlandığı yerde bitti.

"Biraz sola!" diye bağırdı. "Orada suyun üstünde bir halat var. Sola, sahip, sola."

Yönümü değiştirdim ve körlemesine kulaç attım. O an bilincimi neredeyse yitirmiştim. Elimi halata uzattığımda gemiden birinin çığlık attığını duydum. Dönüp baktım. Otoo ortalıkta görünmüyordu. Derken suyun

üstüne çıktı. İki eli de bileklerinden kopmuştu, köklerinden kanlar fışkırıyordu.

"Otoo," diye seslendi usulca, sesinde titreşen sevgiyi bakışlarında görebiliyordum.

İşte o zaman ve sadece o zaman, birlikte geçen senelerimizin sonunda bana bu isimle hitap etmişti.

"Hoşça kal Otoo!" diye bağırdı.

Sonra köpekbalığı onu suyun dibine çekerken, beni de uskunanın güvertesine çektiler, orada kaptanın kollarında bayılmışım.

İşte, beni kurtarıp adam eden ve sonunda yine kurtaran Otoo böyle göçüp gitti. Bir kasırganın ağzında tanışmış, benzerinin biri beyaz biri esmer iki insana asla nasip olmayacağını söyleyebileceğim on yedi yıllık yoldaşlığın ardından, bir köpekbalığının ağzında birbirimizden ayrılmıştık. Tanrı bulunduğu arşın tepesinden düşen her serçeyi izliyorsa, krallığındaki en değersiz varlık Bora Bora'nın tek kâfiri Otoo olmayacaktır. Eğer o cennette Otoo'ya yer yoksa, varsın bana da olmasın.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ALICE RUHUNU AÇINCA

Alice Akana'nın hikâyesi, günümüz Hawaii'sinin olmasa da Abel Ah Yo'nun Honolulu'da o meşhur uyanış vaazını verdiği ve Alice'i ruhunu açmaya ikna ettiği, yeterince yakın zamanların Hawaii'sine ait bir hikâyedir. Ama Alice'in ruhunu açıp anlattıkları, o zamanlar hâlâ yaşayan neslin erken tarihiyle alakalıydı.

Çünkü Alice elli yaşındaydı, hayata erken başlamıştı; gerek ilk çağlarında, gerekse ilerleyen zamanlarda hayatı dolu dolu yaşamıştı. Bildiği şeyler ailelerin, şirketlerin ve plantasyonların köklerine uzanıyordu. İhtiyaç duyulan bilgi ister arazi sınırları ya da bağışları, ister evlilikler, doğumlar, miraslar ya da skandallarla ilgili olsun, Alice avukatların peşine düştüğü yegâne canlı bilgi deposuydu. Ser verip sır vermeyen biri olduğundan avukatların istediği bilgileri nadiren verirdi onlara ve bunu yapacağında da adaletin sağlanması ve kimsenin zarar görmeyecek olması gerekirdi.

Çünkü Alice ilkgençlik çağlarından beri çiçeklerin, şarkıların, şarapların ve dansların içinde bir hayat yaşamış, ilerleyen yıllarda da *hula* evinin hanımı göreviyle, tüm bu cümbüşlerin hanımı olmuştu. Tanrı'nın, insanların ve ihtiyatın buyruklarının geçmediği, körkütük sarhoş dillerin çözüldüğü böyle bir ortamda, başka türlü asla

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kulaktan kulağa fısıldanmayacak ve nadiren tahmin edilebilecek konulara dair tarihî bilgiler edindi. Ketumluğu marifetini de göstermişti hani, öyle ki eskiler Alice'in her şeyden haberdar olduğunu bilseler de, ondan ne Kalakaua'nın kayıkhanesinde yaşananların ne de adayı ziyarete gelen savaş gemilerindeki subayların, dünya ülkelerinin diplomatlarının, bakanlarının ve konsoloslarının nasıl âlem yaptıklarının dedikodusunu duymuşlardı.

Böylece, elli yaşında, patlayacak olsa adalardaki toplum ve ticaret hayatını yerinden sarsmaya yetecek tarihî bilgi dinamitiyle dolu ve buna rağmen ağzı sımsıkı Alice Akana, *hula* evinin hanımı, ayrıca kraliyet ailesinin önünde, ziyafetlerde, ev partilerinde, *poi* ziyafetleri ve meraklı turistler için düzenlenen eğlencelerde *hula* dansı yapan kızların da yöneticisiydi. Elli yaşında, sadece etine dolgun değil, aynı zamanda bir Polinezya köylüsü gibi kısa ve şişmandı. Bünyesi ve hiçbir bedensel zayıflığının olmayışı ona uzun yıllar daha vaat ediyordu. Ama o an tesadüfen ve merakla, kendini Abel Ah Yo'nun uyanış toplantısında bulduğunda elli yaşındaydı.

Abel Ah Yo, teoloji ve söz cambazlığında Billy Sunday kadar karmaşık bir kişilikti. Soyağacıysa daha da karmaşıktı çünkü dörtte bir Portekizli, dörtte bir İskoç, dörtte bir Hawaii'li ve dörtte bir Çinli kanı taşıyordu. Yakıp sunduğu Hamsin Yortusu ateşi, taşıdığı dört ırkın her birinin tek başına yakabileceğinden daha sıcak ve daha renkliydi. Çünkü onun varlığına katkıda bulunan, birbirinden tamamen farklı bu dört ırkın açıkgözlülük, kurnazlık, zekâ, bilgelik, incelik, kabalık, tutku, felsefe, ürkütücü ruh arayışı ve dizlerine kadar acı gerçeğin içine batma özellikleri onda bir araya gelmişti. Üstelik bu ustalıklı birleşim, kendi kendini kandırma becerisine de sahipti.

Konu söz cambazlığı oldu mu sadece bir dile ait günlük konuşma ve argonun ustası Billy Sunday'i cebinden

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çıkarırdı. Çünkü Abel Ah Yo'da yaşayan dört dilin fiilleri, isimleri, sıfatları ve mecazları mevcuttu. Bildiği bu dillerin birbirine karışmış halde, türlü biçimlerde ve mutlak surette bir arada yaşadığı, Billy Sunday gibi binlercesinin içinde boğulabileceği miktarda ifadenin bulunduğu bir depo barındırıyordu. Hiçbir ırka ait olmayan mükemmel bir melez, heterojen bir karışım olan Abel Ah Yo'daki deha eşsizdi. Barındırdığı birbirinden farklı parçalar arasında ihtişamla, bir bukalemun gibi gider gelir, renk değiştirirdi. Dibinde oturmak ve yaktığı ateşle yanmak için uyanış toplantılarına gelen daha basit yaradılışlı insanları cephe taarruzuyla afallatır, yalınkat zihinlerini hızlı manevralarla şaşkına çevirir, hayrete düşürürdü.

Abel Ah Yo kendine ve kendi karışık yapısına inanırdı, tıpkı sıradan bir kabile tanrısı olmayıp alacalı bulacalı olmasına yol açsa da dünyadaki tüm ırklara eşit ölçüde benzemesi gereken bir dünya tanrısı olduğu için, Tanrı'nın da kendisine ve herhangi bir insana benzediğini savunduğu tuhaf düşüncesinin karışık yapısına inandığı gibi. Bu düşünce işe yarıyordu. Çinliler, Koreliler, Japonlar, Hawaii'liler, Porto Rikolular, Ruslar, İngilizler, Fransızlar, bütün ırkların mensupları aralarında bir sürtüşme olmaksızın yan yana oturuyor, onun yeni tanrı düşüncesini dinliyordu.

Kendisi de kırılgan gençlik çağlarında İngiliz Kilisesi'ne yüz çevirmiş biri olan Abel Ah Yo, seneler boyunca Yahuda'nın günahını işlemenin acısını çekmişti. Temelde dindar biriydi ama Tanrı'yı inkâr etmişti işte. Bu yüzden Yahuda gibiydi. Yahuda lanetlenmişti. Bu nedenle o, yani Abel Ah Yo da lanetlenmişti ama lanetlenmiş olmak istemiyordu. Böylece, insanların o bilindik tavrıyla allem etti, kallem etti ve lanetten kurtulmaya çalıştı. Ve sonra, kurtuluşunun çaresini bulduğu gün geldi çattı. Yahuda'nın lanetlendiğini söyleyen öğretinin, her şeyden ev-

vel adaleti temsil eden Tanrı'nın yanlış yorumlanmış olmasından kaynaklandığı sonucuna vardı. Yahuda, Tanrı'nın hizmetkârıydı. Belli, nahoş bir görevi yerine getirmesi için özel olarak seçilmişti. Bu yüzden aslında daima imanını koruyan, sırf ilahî bir emri yerine getirmek için ihanet eden Yahuda bir azizdi. Ve bu durumda, belli bir mezhebe ihanet etmesi bakımından, Abel Ah Yo da bir azizdi ve tertemiz bir lütufla istediği zaman Tanrı'ya ulaşabilirdi.

Bu teori, vaazlarındaki en büyük öğretilerden biri haline geldi ve özellikle diğer inançlardan Hıristiyanlığa dönüp, bu öğreti olmasa bilinçaltının dehlizlerinde içten içe Yahuda azabı çekeceklerin vicdanlarını temizlemelerinde etkili oldu. Abel Ah Yo'ya göre Tanrı'nın planı, onu bizzat kendi planlamış gibi apaçıktı. Bir kısmının kurtuluşu diğerlerinden uzun sürecek ve bunlar cennetin ancak arka sıralarında yer bulacak olsa dahi herkes önünde sonunda kurtuluşa erecekti. İnsanın dünyanın sonsuz karmaşası içindeki yeri belliydi ve bu onun alnına yazılmıştı; bu sonsuz karmaşanın varlığını inkâr etmek bile bunun böyle olduğunu göstermeye yetiyordu. İnsanın sersemlemiş hayal gücündeki yersiz bir korkudan ibaretti bu. Abel Ah Yo cesaretlendirici düşünceler ve konuşmalarla, insanların kolaylıkla anlayabilecekleri canlı bir dille, zihinsel dünyalarına akan saf bir samimiyetle o yersiz sorunu dinleyicilerinin beyinlerinden kovuyor, onlara Tanrı'nın planının katıksız berraklığını gösteriyor, onları manevi huzura ve dinginliğe çekiyordu.

Abel Ah Yo'nun ince, demokrasiyle çeşnilenmiş, dört ırk tarafından vücuda getirilmiş, dil mühimmatıyla dolu saldırısına karşı saf ve yalınkat bir Hawaii'li olan Alice Akana'nın ne kadar şansı olabilirdi? İnsanın yaşamaya ve günah işlemeye olan serseri arzusunu Abel Ah Yo da neredeyse Alice kadar biliyordu, çünkü Hawaii ve California

arasında seferler yapan yolcu gemilerinde şarkıcı olarak çalışmış, sonrasında Barbary Kıyısı'ndan Heinie'nin Tavernası'na kadar pek çok yerde, gemilerde ve karada barmenlik yapmıştı. Gerçek şu ki üniversite kulübündeki şef barmenlik işini büyük uyanış vaazlarını vermek amacıyla bırakmıştı.

Böylece Alice Akana, sırf biraz izleyip dalga geçmek için uyanış toplantısının yapıldığı yere girdikten sonra, Abel Ah Yo'nun tanrısı, Alice'in o zamana kadar duyduğu en akla yatkın tanrı olarak onun inatçı zihnine bir darbe vurdu ve Alice dua etmek için orada kaldı. Abel Ah Yo'nun bağış çanağına para koydu, *hula* evini kapattı, geçimlerini sağlamak için daha dolambaçlı işlerde çalışmak zorunda kalacak *hula* dansçılarını kovdu, parlak renklerini, giysilerini, çiçekli çelenklerini çıkarıp attı ve bir İncil satın aldı.

Dine duyulan heyecanın Honolulu'nun varoşlarında kol gezdiği zamanlardı. Durum, insanların Tanrı'ya doğru demokratik hareketlenişiydi. Makam ve mevki sahipleri de buna davet edilmiş ama hiçbiri gelmemişti. Sadece ahmak avam kesimi, mütevazı avam kesimi tövbe kürsüsünde diz çökmüş, günahlarının hastalıklı ağırlığını ve onların verdiği acıyı kabul etmiş, kendilerini yoldan çıkaran günahlardan arınmış, çocuk gibi ve safça, Abel Ah Yo'nun tanrısının onlara uzattığı koldan destek alarak güneşin altında yeniden dimdik yürümeye başlamıştı. Kısacası, Abel Ah Yo'nun uyanış toplantıları, günahkârların omuzlarındaki yükten kurtarıldığı, yeniden hafif, ışıltılı ve ruhen sağlıklı kılındığı, ruhu günahlarından ve hastalıklardan arındırma eviydi.

Ama Alice mutlu değildi. Temizlenmemişti. İnciller alıp dağıttı, bağış çanağına daha fazla para koydu, tüm ilahilere şevkle, yüksek sesle eşlik etti ama bir türlü ruhunu açamadı. Abel Ah Yo boş yere onunla cebelleşiyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Alice bir türlü tövbe kürsüsünde diz çökmüyor, içinde sakladığı kirli şeyleri, eski zamanlardaki iyi dostlarına ait hastalıklı şeyleri dile getirmiyordu. "İki efendiye birden hizmet edemezsin," dedi Abel Ah Yo ona. "Cehennem bunu denemiş olanlarla dolu. Temiz kalbinde tek bir inanç taşıyarak Tanrı'yla barışmalısın. Ruhunu toplantıda Tanrı'ya açıncaya kadar kurtuluşa eremeyeceksin. Bu sırada içinde taşıdığın günahların yaraları sana acı çektirecek."

Bilimden anlamasa ve sürekli onunla alay etse de Abel Ah Yo bilimsel olarak haklıydı. Alice, diğer insanlarla paylaştıkları da dahil, tüm karmaşıklıklarını ortaya döküp ruhunu arındırmadığı müddetçe yeniden bir çocuk gibi saf olamayacak ve Tanrı'nın ışıltılı lütfuna erişemeyecekti. Katoliklerin günah çıkarma odasında gizlice yaptığı gibi, Alice de Protestan usulüne göre ruhunu herkesin önünde açmak zorundaydı. Bunun sonucunda birliğe, huzura, mutluluğa, arınmaya, kurtuluşa ve ebedî hayata ulaşacaktı.

"Seç birini!" diye gürledi Abel Ah Yo. "Tanrı'ya kulluk veya insana kulluk." Alice seçemiyordu. Çok uzun süre boyunca, insanların onuru için ağzına kilit vurmuştu. "İçimde kendimle ilgili ne varsa açacağım," diye çırpındı. "Ruhumun artık beni yorduğunu ve onun Kaneohe'de küçük bir kızken nasılsa o zamanki gibi temiz ve ışıltılı olmasını istediğimi Tanrı biliyor..."

Abel Ah Yo, "Ama ruhun yozlaşması, diğer ruhlarla kurulan ilişkilerle bağlantılı," dedi ona her zamanki gibi. "Bir yükün varsa bırak onu. Hem söz konusu yükü taşımayı sürdürüp hem de ondan kurtulamazsın."

"Her gün Tanrı'ya dua edeceğim, her gün defalarca dua edeceğim," diye yalvarıyordu Alice. "Tanrı'ya alçakgönüllülükle, iç çekişler ve gözyaşlarıyla yaklaşacağım. Bağış çanağına sık sık katkıda bulunacağım ve İnciller alacağım, İnciller, durmaksızın İnciller."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ve Tanrı yine de sana gülümsemeyecek," diye sertçe cevap verdi Tanrı'nın sözcüsü. "Yorgun hissetmeye ve bu ağır yükü taşımaya devam edeceksin. Çünkü bütün günahlarını anlatmamış olacaksın ve hepsini anlatmadığın sürece hiçbirinden kurtulamayacaksın."

"Bu yeniden doğuş zor şey," diye iç çekti Alice.

"Yeniden doğuş doğmaktan bile zor." Abel Ah Yo hiç teselli etmiyordu onu. "Bir çocuk kadar saf olmadığın sürece..."

"Ruhumu açacak olursam büyük şeyler söylerim," dedi Alice.

"O halde ruhunu açmak için artık daha büyük bir sebebin var."

Böylelikle durum kördüğüm oldu. Abel Ah Yo Tanrı'ya mutlak sadakat göstermesini istiyor, Alice Akana ise cennetin kenarında durup içeri kaçamak bakışlar atmaya çalışıyordu.

Palm Tree cinlerinden içerlerken, "Kalıbımı basarım, Alice ruhunu açmaya başlarsa çok büyük şeyler olur," diyordu birbirlerine lodosçulukla geçinen, itibarı şüpheli *kamaaina*'lar.[1]

Kulüplerde Alice'in ruhunu açma ihtimali daha çok ilgi görüyordu. Daha genç erkekler Alice'in ruhunu açacağı toplantıya ön sıralardan yer ayırtmak için başvuru yaptıklarını duyuruyor, yaşça büyük birçok kişiyse Alice'in din değiştirmesiyle ilgili tatsız şakalar yapıyordu. Dahası, Alice yirmi senedir varlığını unutmuş dostları tarafından birdenbire rağbet görmeye başladığını fark etti.

Bir öğleden sonra, Alice elinde İncil'le Hotel and Fort durağında tramvay beklerken şeker fabrikatörü, büyük işadamı Cyrus Hodge şoförüne Alice'in yanında dur-

1. Eskiler. (Y.N.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

masını emretti. Emrivakiyle, aşırı dostça davranarak onu limuzinine aldı, yanına oturttu ve bizzat gideceği yere kadar bırakmak için yolunu kırk beş dakika uzattı.

"Seni görmek ne güzel," dedi heyecanla. "Yıllar nasıl da uçup gidiyor! İyi görünüyorsun. Gençlik iksiri var sende."

Alice samimiyetle gülümseyip Polinezya kraliyet ailesine uygun bir dille iltifata karşılık verdi.

"Vay be," diye eski günlerden söz etmeye başladı Cyrus Hodge. "Nasıl bir delikanlıydım o zamanlar!"

"Hem de ne delikanlı," diye gülerek hak verdi Alice.

"O zamanlar ancak bir delikanlının yapacağı akılsızca hareketlerden başka bir şey bilmiyordum."

"Taksi şoförünün sarhoş olduğu ve seni bırakıp gittiği geceyi hatırlıyor musun?"

"Şşş," diye uyardı adam onu. "Bu Japon şoför lise mezunu ve ikimizden daha iyi İngilizce biliyor. Ayrıca kendi hükümeti için casusluk yaptığını düşünüyorum. İyisi mi onun yanında bir şey söylemeyelim. Hem çok gençtim o zamanlar. Hatırlarsın..."

"Yanakların Akdeniz meyve sineği dadanmadan önce yetiştirdiğimiz şeftaliler gibiydi," diye hak verdi Alice. "O zamanlar en fazla haftada bir tıraş oluyordun. Tatlı bir çocuktun. Senin için bestelediğimiz o *hula* şarkısını hatırlıyor musun?"

"Şşş," diye susturdu onu adam. "Tüm bunlar geçmişe gömüldü ve unutuldu. Bırak öyle kalsınlar."

Alice, adamın gözlerinde hatırladığı o gençliğin saflığından eser kalmamış olduğunu fark etti. Artık bu gözler keskin ve kuruntuluydu, Alice'e bakarak gömülü geçmişten kendi payına düşenleri ortaya çıkarmayacağına dair bir güvenceye ulaşmanın yolunu arıyorlardı.

"Orta yaşlarımıza eriştiğimiz bu zamanlarda din bize iyi geliyor," dedi bir başka eski arkadaşı. Pacific

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Heights'ta muhteşem bir ev inşa ediyordu ama geçenlerde ikinci evliliğini yapmıştı ve Alice'le konuştuğu sırada, Vassar'dan mezun olup eve dönmekte olan iki kızını getiren gemiyi karşılamaya gidiyordu. "Yaşlılık zamanlarımızda dine ihtiyaç duyarız Alice. Din bizi yumuşatır, diğer insanların zayıflıklarına, özellikle de nerede sabah orada akşam hovardalık ettikleri ve ne yaptıklarını bilmedikleri gençlik zamanlarında gösterdikleri zayıflıklara karşı daha hoşgörülü ve affedici olmamızı sağlar."

Endişeyle bekledi.

"Evet," dedi Alice. "Hepimiz günahın içine doğduk ve olgunlaşıp günahlardan sıyrılmak zordur. Ama ben olgunlaşıyorum, olgunlaşıyorum."

"Unutma Alice, ben o zamanlar hep dürüst davrandım. Sen ve ben hiç ters düşmedik."

"Yirmi bir yaşındayken verdiğin o şölen sırasında kaldırdığın her kadehi kırmakta ısrar ettiğinde bile ters düşmedik. Ama tabii ki kırılan kadehlerin bedelini ödedin."

"Fazlasıyla ödedim," dedi adam adeta yalvararak.

"Fazlasıyla ödedin," diye hak verdi Alice. "Bana ödediğin parayla kırılan kadehlerin iki kat fazlasını aldım, öyle ki bir sonraki şölen için tek bir tabak veya kadeh kiralamama yahut ödünç almama gerek kalmadan yüz yirmi servis açtım. Lord Mainweather vermişti o şöleni, hatırlarsın onu."

"Onunla Mana'da domuz avlamıştık," diye başıyla onayladı adam. "İki haftalık bir ev partisi için oradaydık. Ama şey, Alice, bildiğin gibi, bence bu din hevesinde sorun yok, hiçbir sorun yok. Fakat onun seni fazla coşturmasına izin verme ve ruhunu açınca da sakın benden bahsetme. Kızlarım kırdığım kadehleri duyarsa ne düşünürler sonra?"

"Sana her zaman muhabbet beslemişimdir Alice," diye temin etti onu şişman ve kel bir senato üyesi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bir avukat ve büyükbaba olan bir başka dostu ise şöyle dedi: "Biz seninle her zaman arkadaştık Alice. Unutma, herhangi bir hukuki tavsiye ya da halledilmesi gereken bir işin olursa, ücret almaksızın, eski zamanlardaki dostluğumuzun hatırına seve seve yardımcı olurum sana."

Noel arifesinin geç saatlerinde, elinde resmî görünen bir sürü evrakla bir bankacı geldi ve evrakları Alice'e sundu.

"Tesadüfen, adamlarım Iapio Vadisi'ndeki arazi kayıtlarını incelerken oradaki mülklerinin, Ah Chin'e kiralanmış şu pirinç tarlalarının üzerinde iki binlik bir ipotek olduğunu gördüm. Derken aklım hepimizin genç ve şüphesiz biraz da çılgın olduğu o eski zamanlara uçtu. Kalbim senin hatıranla ısındı, işte buyur, sırf muhabbetimin göstergesi olarak bütün borcunu sildim."

Kendi hemşerileri de unutmuyordu Alice'i. Evi, hac ziyaretlerini çoğunlukla karanlık çöktükten sonra, gizlice, her daim ellerinde taşıdıkları hediyelerle gerçekleştiren erkekler ve kadınlar için Mekke'ye dönüştü. Resiften taze ahtapot, denizkulakları, deniz yosunları, avokado dolu sepetler, Cahu'nun rüzgâr alan tarafından gelen kavurmalık mısırlar, mangolar, yıldız elmaları, özenle seçilmiş, krallara layık pembe *taro*'lar, süt domuzları, muz *poi*'leri, ekmek ağacı meyveleri ve aynı gün Pearl Harbour'da yakalanmış yengeçler getiriyorlardı. Portekiz konsolosunun karısı Mary Mendana, beş dolarlık bir kutu şeker ve yangından kurtarılan malların satıldığı bir açıkartırmada bile yetmiş beş dolara gidecek Çin işi bir pardösü hediye ederek onu hatırladığını gösterdi. Çinli zengin ithalatçı Yin Wap'ın karısı Elvira Miyahara Makaena Yin Wap, Filipinler'den getirilmiş tam iki top *piña* kumaşını ve bir düzine ipek çorabı bizzat Alice'e getirdi.

Zaman geçiyordu ve Abel Ah Yo tövbe etmiş bir kalbe sahip olması için Alice'le münasip bir şekilde mücadele ediyordu; Alice ise kendi ruhu için kendisine kar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şı mücadele ediyordu; Honolulu'nun yarısıysa sonunda ne olacağını günahkârca ya da endişeyle bekliyordu. Karnaval haftası bitmiş, polo karşılaşmaları ve yarışlar gelip geçmişti, 4 Temmuz kutlamalarına hazırlanılıyordu ki Abel Ah Yo, Alice'in direnen kalelerini acımasız psikolojik hamlelerle zapt etmeyi başardı. Abel Ah Yo, sonsuzluk tanımı olarak özetlenebilecek o ünlü vaazını işte o zaman yapmıştı. Elbette, Billy Sunday'in de arada bir yaptığı gibi, Abel Ah Yo bu tanımı araklamıştı. Ama bunu adalarda bilen kimse yoktu ve bu sayede, uyanış vaazları veren bir rahip olarak saygınlığı yüzde yüz arttı.

O gece verdiği vaaz öyle başarılıydı ki tövbe kürsüsünün etrafında kendilerini yerlere atıp inleyen ve zaten dine döndürmüş olduğu taraftarlarını yeniden dine döndürdü. O gece tanrısına inandırdığı insanlar arasında, Hamsin Yortusu ateşiyle yanan onlarca insanın arasında kendilerine yer bulmaya çalışan, Yirmi Beşinci Piyade Garnizonu'ndan yarım bölük zenci asker, Filipinler'e yaptıkları yolculuk sırasında Hawaii'ye uğramış olan Dördüncü Süvari Alayı'ndan bir düzine süvari, bir o kadar sarhoş deniz eri, Iwilei'den gelen dalgıçların kadınları ve sahilde gezen ayaktakımının yarısı vardı.

Sahip olduğu ırksal karışım sayesinde keskin bir kavrayış kabiliyeti olan, insan doğasını avucunun içi gibi, Alice Akana'nın doğasını ise bundan da iyi bilen Abel Ah Yo, o hatırlamaya değer geceyi düzenleyip Tanrı'dan, cehennemden ve sonsuzluktan tam da Alice Akana'nın anlayabileceği şekilde bahsettiğinde ne yaptığını çok iyi biliyordu. Çünkü tesadüf eseri Alice'in başlıca zayıf noktasını keşfetmişti. Her şeyden önce Alice'in, bütün Polinezyalılar gibi doğa âşığı biri olarak depremlerin ve volkanik patlamaların korkusuyla yaşadığını öğrendi. Alice geçmişte Big Island'da, gece vakti uyurken, saz evleri başına yıkan sert sarsıntılar arasında yaşamış, Madam Pele'nin, kızıl lavları Mauna Loa'nın yamaçlarından aşağı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

savurduğunu, deniz kenarındaki balık havuzlarını lavlarla doldurduğunu, önüne çıkan sığır sürülerini, köyleri ve insanları ateşiyle yalayıp yuttuğunu görmüştü.

Uyanış toplantısından bir gece önce, hafif bir deprem Honolulu'yu sallamış ve Alice Akana'yı uykusuz bırakmıştı. Sabah gazeteleri Mauna Kea'nın patladığını, büyük Kilauea çukurundaki lavların hızla yükseldiğini yazmıştı. O nedenle aklı, bu dünyanın korkuları ve sonsuz öteki dünyanın hazları arasında sıkışan Alice, toplantıda en ön sıralardan birinde, tam anlamıyla "yerinde duramaz" bir halde oturuyordu.

Derken Abel Ah Yo ayağa kalktı ve parmağını Alice'in ruhunda en çok acıyan yere dokundurdu. Abel Ah Yo, Tanrı'nın mizacını basmakalıp bir şekilde betimledi ama bunu yarım İngilizce ve yarım Hawaii dilindeki meziyetleriyle canlandırarak, artık sonsuz sabrı tükenmekte olan Tanrı'nın Petrus'a kayıt defterini kapatmasını söyleyeceği, Cebrail'e tüm ruhları mahşer meydanına çağırmasını emredeceği ve gürleyen sesiyle "*Welakahao*!" diye bağıracağı günü anlattı.

Dünyanın sonu geldiğinde çağdaş Hawaii İngilizcesindeki *welakahao* sözcüğüyle gürleyen Abel Ah Yo'nun insan suretine bürünmüş tanrısı, uyanış rahiplerinin kullandığı belagatin güzel bir örneğidir. *Welakahao* tam olarak "sıcak demir" anlamına gelir. Honolulu demir atölyelerinde çalışan yüzlerce Hawaii'li tarafından türetilmiş bir kelimedir, o işçiler bu sözü "acele etmek", "elini çabuk tutmak" anlamında kullanmışlardır çünkü demirin sıcak olması dövülmeye hazır olduğu anlamına gelir.

"Sonra Tanrı, '*Welakahao*!' diye bağırdı ve mahşer günü tıpkı bu böyle, *wikiwiki*[1] geldi çattı çünkü Petrus,

1. Çabucak. (Ç.N.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Waterhouse Yatırım Danışmanlığı Limited Şirketi'nde muhasebe kaydı tutan memurlardan bile daha iyi kayıt tutardı ve dahası, Petrus'un tuttuğu kayıtlar gerçekti."

Abel Ah Yo, çabucak kuzuları keçilerden ayırdı ve keçileri cehenneme gönderdi.

Kullandığı dil artık bu sayfalarda mecburen okurun anlayabileceği, uygun bir dille aktarılan Abel Ah Yo, "Peki, cehennem nedir?" diye sordu. "Ah dostlarım, cehennemde olacakları bu dünya üzerinde kendi gözlerimle gördüğüm haliyle biraz tarif edeyim sizlere. Genç bir adamdım, bir delikanlıydım ve Hilo'daydım. Sabah depremlerle başladı. Kudretli yeryüzü gün boyu sallanıp titremeye devam etti, öyle ki güçlü kuvvetli erkekleri deniz tuttu, ağaçlara tırmanıp kaçmaya çalışan kadınlar yerlere düştü, sığırların ayakları yerden kesildi. Genç bir buzağının ayaklarının depremle yerden kesildiğini kendi gözlerimle gördüm. Tarifi güç, korku dolu bir gece takip etti bunları. Yeryüzü, Kona fırtınasına tutulmuş bir kano gibi sallanıyordu. Bir bebek, yıkılmak üzere olan evinden kaçmaya çalışan annesi üzerine basınca ölmüştü.

Başımızın üstündeki gökyüzü alevler içindeydi. Harfleri gençlerin keskin gözleri için bile küçücük olmasına rağmen gökyüzünden gelen ışığın altında İncil okuyorduk. Misyoner İncillerindeki harfler hep küçük olur zaten. Bizden yaklaşık altmış beş kilometre uzakta, cehennemin kalbi yüce dağların zirvelerinden püskürdü ve kayaları ateşiyle eriterek kızıl kanları denize doğru akıttı. Gökyüzünün o devasa yangında yandığı ve yeryüzünün ayaklarımızın altında *hula* dansı yaptığı o görüntü kimsenin keyif alamayacağı kadar korkunç ve muazzamdı. Tek düşünebildiğimiz, o ardı arkası kesilmeyen ateş ve kükürt gölüyle aramızda kalan incecik yeryüzü tabakası ve bizi kurtarması için dua ettiğimiz Tanrı'ydı. Orada birtakım dürüst ve dini bütün insanlar vardı, kazançları-

nın onlardan istenen kadarını –yani onda birini– değil, yarısını kiliseye vereceklerine dair papazlara oracıkta söz veriyorlardı, Tanrı yaşayıp kiliseye daha çok bağış yapmalarına izin verse yeterdi. Ah dostlarım, Tanrı kurtardı bizi. Ama mahşer günü, '*Welakahao*!' diye haykırdığında, önümüzde açılıp bizi bekleyecek cehennemden bir parça gösterdi bize. Demir ısındığında! Hayal edin! Demir günahkârlar için ısındığında!

Üçüncü gün ortalık biraz daha durulunca ben ve vaiz arkadaşım, Tanrı'nın elinde teselli bulduğumuzdan, kalkıp Mauna'ya gittik ve o korkunç Kilauea çukuruna baktık. Derinlerde gürüldeyip kabaran, hepinizin gördüğü 4 Temmuz kutlamalarındaki havai fişekler gibi yüzlerce metre havaya saçılan ateş gölünün dipsiz derinliklerine baktık. Bütün o süre boyunca yükselen yoğun duman ve kükürt bizi boğuyor, başımızı döndürüyordu.

Ve demem o ki dini bütün hiç kimse o manzaraya bakıp İncil'in tasvir ettiği cehennem çukurunu aklına getirmeden edemez. İnanın bana, Yeni Ahit'i yazanlar bizim bilgimize yenisini katmadılar. Benimse gözlerim önümdeki gösteriye kenetlenmişti, kadiri mutlak Tanrı'nın kudretini, haşmetini, saldığı korkuyu daha önce hiç bu denli fark edemediğim kadar hissederek bir dilsiz gibi kalakaldım, titredim durdum. Onun gazabının kaynağını, ruhlarını açıp Yaradan'la barışmayan ve sonunda tövbe etmemişlerin yaşadığı, sözle anlatılamaz korkuların farkına vardım.

Ah ama dostlarım, kâfirliğin içine batmış rehberlerimizin, yerli hizmetkârlarımızın böyle bir manzaradan etkilendiğini mi sanıyorsunuz? Hayır. Şeytanın eli değmişti onlara. Tamamen kayıtsızdılar ve hiç etkilenmemiştiler, tek düşündükleri akşam yemekleriydi, çiğ balıkları hakkında gevezelik ettiler, hasırlarının üzerine uzanıp uyudular. Onlar, şeytanın çocuklarıydı, Tanrı'nın

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

eserlerinin güzelliğine, yüceliğine ve dehşetine duyarsızlardı. Ama şimdi hitap ettiğim sizler kâfir değilsiniz. Kimdir kâfir? Her yüce fikre ve duyguya karşı ahmakça bir duyarsızlık gösteren kişidir. Eğer bir kâfirin dikkatini çekmek istiyorsanız onu cehennem çukuruna bakmaya göndermeyin. Ona bir kap dolusu *poi*, çiğ balık verin veya onu bayağı, rezil ve şehvet dolu bir eğlenceye davet edin. Ah dostlarım, ebedî ruhu yücelten her şeye karşı nasıl da sağırdır onlar! Ama onlar için kalpten üzülüp acı çeken ben ve vaiz arkadaşım o çukurdan aşağı baktık. Ah dostlarım, cehennemdi orası, Kutsal Kitap'ta anlatılan cehennemdi, Tanrı'nın lütfuna layık olmayanların sonsuz işkenceye gönderileceği cehennemin ta kendisiydi..."

Alice Akana duyduğu dehşetten ötürü hem mest olmuştu hem de histeriye kapılmıştı. Anlamsızca mırıldanıyordu: "Tanrım, neyim varsa onda dokuzunu vereceğim. Her şeyimi vereceğim. Hatta iki top *piña* kumaşını, Çin işi pardösüyü, bir düzine ipek çorabın hepsini vereceğim..."

Alice tekrar vaaza kulak kabartmayı başardığında Abel Ah Yo meşhur sonsuzluk tanımını yapmaya başlamıştı.

"Sonsuzluk uzun bir müddettir dostlarım. Tanrı yaşar ve dolayısıyla sonsuzluğun içinde yaşar. Ve Tanrı çok yaşlıdır. Cehennemin ateşi de Tanrı kadar yaşlı ve ebedîdir. Aksi halde Tanrı'nın mahşer gününde, sonsuzluk boyunca, ilelebet yansınlar diye cehenneme gönderdiği günahkârlar için nasıl ebedî bir azap olabilirdi? Ah dostlarım, zihinleriniz sonsuzluğu kavrayamayacak kadar ufaktır, çok ufaktır. Yine de sonsuzluğun ufacık bir parçasının ne anlama geldiğini size aktarmak, Tanrı'nın lütfuyla bana düşer.

Waikiki Sahili'ndeki kum taneleri gökteki yıldızlar kadar, hatta onlardan da çoktur. Kimse sayamaz onları.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

İnsanın o kum tanelerini saymak için harcayacağı bir milyon hayatı olsa yine de daha fazla süreye ihtiyaç duyar. Şimdi, bir kanadı kırık olduğu için uçamayan, minicik bir mina kuşu düşünelim. Uçamayan bu mina kuşu, Waikiki Sahili'nden bir kum tanesini gagasına alır, günlerce, hiç durmadan, seke seke Pearl Harbour'a gider ve kum tanesini limana bırakır. Sonra başka bir kum tanesi getirmek için günlerce, hiç durmadan, bütün o yolu seke seke geçerek Waikiki'ye geri döner. Sonra tekrar seke seke Pearl Harbour'a gider. Mina kuşu yıllar, asırlar boyu bunu yapmaya devam eder ta ki Waikiki Sahili'nde tek bir kum tanesi kalmayana ve Pearl Harbour Limanı toprak ve üstünde yetişen hindistancevizi, ananas ağaçlarıyla dolana dek. İşte dostlarım, bu kadar uzun süre bile CEHENNEMDEKİ BİR GÜNDOĞUMUNA BEDEL DEĞİLDİR!"

O an, böyle ani bir heyecan dalgasının ezici etkisi altında, sonsuzluğun bir zerresinin böylesine ustalıklı bir örnekle anlatılmış olmasındaki basitliği ve nesnelliği kaldıramayan Alice Akana'nın zihni daha fazla dayanamadı ve kendini koyuverdi. Alice ayağa kalktı, kör gibi sendeledi ve tövbe kürsüsünde diz çöktü. Abel Ah Yo vaazını bitirmemişti ama kalabalığın ruh halinden anlamak ve dinleyenlerini tutuşturan Hamsin Yortusu ateşinin sıcaklığını hissetmek onun doğuştan gelen yeteneğiydi. Şarkıcılarından şevke getiren bir uyanış ilahisine başlamalarını istedi, aşağı adım attı, "*Halleluyah*" diye bağıran zenci askerlerin arasına dalıp Alice Akana'ya yaklaştı. Heyecan dinmeye kalmadan, vaazı dinlemeye gelenlerin onda dokuzu ve Abel Ah Yo'nun dinlerini değiştirdiği insanların hepsi diz çökmüş dua ediyor, pişmanlıklarını ve günahlarını haykırıyordu.

* * *

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Alice'in ruhunu açmaya başladığı haberi, Pasifik ve üniversite kulüplerine neredeyse aynı anda telefonla bildirildi ve Abel Ah Yo'nun uyanış toplantısı ilk defa özel arabaları veya taksilerle oraya gelen makam ve mevki sahiplerinin istilasına uğradı. İlk gelenler, Abel Ah Yo'nun mabedinin çıkış kapılarında kararıp kaybolan ve gizlice sıvışan, Hawaii'nin kazanında eriyip birbirine karışmış Hawaii'li, Çinli ve türlü ırka mensup kadın ve erkeklerin tuhaf görüntüsüne rastladı. Ama gizlice kaçan insanların çoğu erkekti, kalanlarsa Alice'in ağzından çıkacakları dört gözle bekliyordu.

Kuzeyiyle, güneyiyle bütün Pasifik'te, topluluk önünde yapılmış başka bir konuşma yoktu ki Honolulu'nun tövbekâr Phryne'i[1] Alice Akana'nın dile getirdikleri kadar korkunç ve tahrip edici olsun.

"Hah!" dediğini duydu ilk gelenler, Alice makam ve mevki sahibi olmayanlara dair hafızasındaki mazur görülebilir günahları çoktan dökmüştü. "Bu adamın, yani Stephen Makekau'nun Moses Makekau ve Minnie Ah Ling'in oğlu olduğunu ve Bill Kong'a kiraya verilen Amana'daki balık havuzu için her ay Parke Richards Limited Şirketi'nden çektiği iki yüz sekiz doların üzerinde yasal hakkı bulunduğunu sanıyorsunuz, değil mi? Öyle değil işte. Stephen, Makekau Moses'in oğlu değil, Aaron Kama ve Tillie Naone'nin oğludur. Aaron ve Tillie tarafından, Moses ve Minnie'ye hediye olarak evlatlık verilmiştir. Biliyorum. Moses, Minnie, Aaron ve Tillie öldü. Ama ben biliyorum ve bunu kanıtlayabilirim. İhtiyar Poepoe hâlâ yaşıyor. Stephen doğduğunda o odadaydım. Çocuk iki aylıkken, gece vakti onu Moses ve Minnie'ye hediye olarak bizzat ben götürdüm ve ihtiyar Poepoe de feneri ta-

1. MÖ 4. yüzyılda, Antik Yunan'da doğmuş, önemli devlet adamlarına eşlik eden, dillere destan güzelliğe sahip bir kadın. (Y.N.)

şıdı. Bu sır benim günahlarımdan biriydi. Beni Tanrı'dan uzak tuttu. Şimdi kurtuldum bu günahtan. Her ay Parke Richards Limited Şirketi'nden iki yüz sekiz dolar alması gereken, gaz şirketi adına fatura tahsil eden, öğleden sonraları beyzbol oynayıp çok fazla cin içen genç Archie Makekau'dur. Archie bu parayı cin ve Ford marka bir otomobil için çarçur edecek. Stephen iyi bir adamdır. Archie iyi değildir. Üstelik bir yalancıdır, iki kere resifte çalışma cezasına çarptırıldı, öncesinde de ıslahevindeydi. Yine de Tanrı bizden doğruları ister, Archie o parayı alacak ve kötüye kullanacak."

Alice, uzun ve dolu dolu hayatındaki deneyimleri bu şekilde anlatmaya devam etti. Kadınlar bir mabette olduklarını unuttu, erkekler de öyle; hayat arkadaşlarının çoktandır gömülü olan sırlarını öğrendikçe yüzleri tutkuyla kararardı.

Dedektif Şefi MacIlwaine, Alice'in verdiği bu faydalı bilgileri toplamaya bir süre ara vererek Albay Stilton'ın kulağına eğilip, "Yarın sabah avukatların büroları dolup taşacak," diye fısıldadı.

Albay Stilton gülümseyerek onayladı ama gülümsemesindeki hoşnutsuzluk dedektif şefinin gözünden kaçmadı.

"Honolulu'da bir bankacı var. Hepiniz ismini biliyorsunuz. Karısı sayesinde çok yükseldi, cemiyette yer edindi. General Plantations ve Inter Island şirketlerinde birçok hissesi var."

MacIlwaine, Alice'in çizdiği portrenin kime ait olduğunu çıkardı ve kıkırdamamak için kendini zor tuttu.

"İsmi Albay Stilton. Geçen Noel arifesinde büyük bir muhabbetle evime geldi, Iapio Vadisi'ndeki arazimin üzerindeki iki bin dolarlık ipotek iptal edilmişti. Peki, neden benim için bu kadar masrafa girecek kadar muhabbet besliyordu bana? Anlatayım size..."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

En başından itibaren karanlıkta gizlenen çok eski ticari işlerin ve politik anlaşmaların üzerine ışık tutarak anlattı.

"Bu uzun süredir vicdanımda bir günah olarak kalmış, kalbimi Tanrı'dan uzak tutmuştu," diye bitirdi bu bölümü.

"Ve Harold Miles o zamanlar senato başkanıydı, bir sonraki hafta Pearl Harbour'dan üç parsel arazi satın aldı, Honolulu'daki evini boyattı ve gittiği kulüplere olan eski borçlarını kapattı. Ayrıca Ramsay, vasiyetine göre Honokiki'deki evini hükümetin evin bakımını üstlenmesi şartıyla kamuya bırakmıştı. Ama hükümet iki yıl içerisinde bakımı yaptırmaya başlamazsa ev, Ramsay'in günahı kadar sevmediği vârislerine kalacaktı. Evet, ev doğrudan vârislere kaldı. Vârislerin avukatı Charley Middleton'dı ve meseleyi hükümet yetkilileriyle halletmek için benden yardım aldı. Bu yetkililerin adları da..." Alice hükümetin her iki kanadından altı adamın ismini saydı ve ekledi: "Belki de ondan sonra hepsi evlerini boyatmıştır. İlk kez anlattım bunu. Kalbim çok daha hafif ve yumuşak şimdi. Önceden, Tanrı'ya karşı ev boyasından bir zırhla kaplıydı. Sonra Harry Werther var. O zamanlar senatodaydı. Herkes onun hakkında kötü şeyler söyledi durdu ve bir daha senatoya seçilemedi. Ama o evini boyatmamıştı. Dürüst biriydi o. Herkesin de bildiği gibi, şu güne kadar evi hiç boyanmamıştır.

Bir de Jim Lokendamper var. O kötü kalplidir. Daha geçen hafta, burada, hepinizin önünde ruhunu açarken dinledim onu. Ruhunun tamamını açmadı ve Tanrı'ya yalan söyledi. Ben Tanrı'ya yalan söylemiyorum. Çok fazla şey söylüyorum ama her şeyi anlatıyorum. Şu an tam şurada oturan Azalea Akau onun karısıdır. Ama Lizzie Lokendamper ise onun nikâhlı karısıdır. Jim Lokendamper, uzun zaman önce Azalea için büyük bir mu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

hobbet beslemeye başladı. Azalea'nın California'ya gidip orada ölen amcasının ona iki bin beş yüz dolar miras bıraktığını sanıyorsunuz, değil mi? O parayı ona amcası bırakmadı. Biliyorum. Amcası California'da beş parasız öldü ve gömülebilmesi için Jim Lokendamper California'ya seksen dolar gönderdi. Jim Lokendamper'ın, Kohala'da ona annesinin teyzesinden kalan bir parça arazisi vardı. Nikâhlı karısı Lizzie'nin bu araziden haberi yoktu. Bu yüzden, bu araziyi Kohala Sulama Şirketi'ne sattı ve iki bin beş yüz doları da Azalea Akau'ya verdi..."

O sırada, Lokendamper'ın nikâhlı karısı Lizzie uzun süredir kafese hapsedilmiş bir Erinys gibi öfkeyle yerinden sıçradı. Kocası çoktan kaçmıştı, o da saçını başını yolmak için kocasının yerine Azalea'ya doğru fırladı.

"Bekle, Lizzie Lokendamper!" diye bağırdı Alice. Kalbimde seninle ilgili çok fazla yük ve biraz da ev boyası var..."

Lizzie'nin evini nasıl boyadığını anlatmayı bitirdiğinde, bu kez ayağa fırlayan Azalea olmuştu ve sinirden kudurmuyordu.

"Bekle, Azalea Akau. Şimdi kalbimi senin yükünden de kurtaracağım. Bu sefer ev boyasıyla ilgili değil. Onun parasını her zaman Jim ödüyordu zaten. Kalbime ağır gelen, evindeki yeni küvet ve modern tesisat..."

Alice Akana'nın ticari, mali ve toplumsal hayat içinde yer alan gerek yüksek gerekse alçak konumlardaki pek çok insanla ilgili söyleyeceği daha fena, çok daha fena şeyleri vardı. Bu insanların hiçbiri bundan kaçabilecek kadar yukarıda veya aşağıda değildi. İbadethaneyi hıncahınç dolduran bir seyirci kitesinin önünde Alice ömrü boyunca bir arada, içli dışlı yaşadığı topluluğa dair bildiği şahsi ve ayrıntılı günahları anlatmayı sabaha karşı ancak saat ikide bitirebildi. Her defasında tam bitirecek gibi olurken bir şey daha hatırlıyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Hah!" diye burnunu çekti. "Geçen hafta Abel Ah Yo'ya kilisenin genel giderlerini ödemesi ve Petrus'un cennetteki defterine eklemesi için piyasa değeri sekiz yüz dolar olan bir parsel arsa verdim. Nereden aldım ben o arsayı? Hepiniz Bay Fleming Jason'ın iyi bir adam olduğunu sanıyorsunuz. Pearl Lochs Kanalı'nın girişi, ABD hükümeti tarafından elden geçirilmeden önce ne kadar eğri büğrüyse, Bay Fleming Jason da o kadar eğri büğrü bir adamdır. Şimdi karaciğer hastalığına yakalanmış ama bu hastalık Tanrı'nın takdiri ve eğri büğrü vaziyette ölüp gidecek. Bay Fleming Jason, o arsayı bana yirmi iki yıl önce piyasa değeri otuz beş dolarken vermişti. Beni çok sevdiği için mi? Hayır. O kalbinde dolar dışında hiçbir şeye karşı muhabbet beslememiştir.

Beni dinleyin. Bay Fleming Jason beni büyük bir günaha soktu. Frank Lomiloli benim evimdeyken ve Bay Fleming Jason'ın bana bedelini peşinen beş kat ödediği cinden içip sarhoş olmuşken, ben Frank Lomiloli'ye arsasını yüz dolara sattığına dair bir belge imzalattım. O arsanın değeri o zamanlar altı yüz dolardı. Şimdiyse yirmi bin dolar. Neresi olduğunu bilmek istersiniz belki. Söyleyeceğim ve bunu kalbimden söküp atacağım. King Sokağı'nda, şimdilerde Salon Yine Bekleriz'in, Japon Taksi Şirketi garajının, Smith&Wilson tesisat dükkânının, Ambrosia Dondurmacısı'nın ve üstteki iki katında da Addison Pansiyonu'nun olduğu bina duruyor o arsanın üzerinde. Tamamen ahşap ve her daim boyalıdır. Dün yeniden boyamaya başladılar. Ama o boya bundan böyle, Tanrı'yla benim aramda duramayacak. Benimle cennete giden yol arasında artık başka boya kovası kalmadı."

Bir sonraki günün sabah ve akşam gazeteleri son yılların en muhteşem haberine karşı günahkâr bir suskunluk takınmıştı ama Honolulu, kulaktan kulağa fısıldanan, iki Honolulu sakini nerede bir araya gelecek olsa

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

her zaman ahlaksızca bire bin katarak anlatılmasına da gerek bulunmayan haberler karşısında yarı kıkırdama yarı tiksinti içindeydi.

"Hatayı en başında Alice'in ruhunun gidişatını izleyecek bir güvenlik komitesi kurmayarak yaptık," dedi Albay Chilton kulüpte.

Genç bir adalı olan Bob Cristy kahkahayı bastı, öyle keskin ve yüksek sesle kahkaha atmıştı ki sebebini sormadan edemediler.

"Ah, bir şeyden değil canım," oldu cevabı. "Ama buraya gelirken duydum, ihtiyar John Ward sarhoş gezmekten, kamu düzenini bozan davranışlardan ve polis memuruna mukavemetten tutuklanmış. Şimdi Abel Ah Yo polis mahkemesini didik didik ediyor. Kronik bir sarhoşun ruhunu ele geçirmekten daha çok sevdiği bir şey yoktur."

Albay Chilton, Lask Finneston'a baktı ve sonra ikisi dönüp Gary Wilkinson'a baktı. O da benzer bir bakışla onlara döndü.

"Vay ihtiyar lodosçu vay!" diye haykırdı Lask Finneston. "Sarhoş ihtiyar serseri! Yaşadığını bile unutmuşum. Demir gibi bünyesi varmış. İçinde olduğu geminin enkaza dönüştüğü zamanlar dışında ayık gezdiğini görmedim ve hatırladığım kadarıyla, her türlü şeytanlığın içinde parmağı vardı. Neredeyse seksen yaşındadır şimdi."

"Az kaldı," diye başıyla onayladı Bob Cristy. "Hâlâ lodosçuluk yapıyor, parayı bulunca da içiyor, eskisi gibi dinç olmasa da, okurken gözlük kullanmak zorunda kalsa da tüm duyuları iyi çalışıyor. Hafızası da kusursuz. Şimdi Abel Ah Yo onu yakalayacak olursa..."

Gary Wilkinson konuşmaya başlamadan önce boğazını temizledi.

"İşte pek kıymetli, yaşlı bir adam," dedi. "Unutulmuş bir çağdan kalan biri. Onun gibi çok az insan kal-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

mıştır. Bir öncü. Gerçek bir eski toprak. Bu yaşında biçare halde polisin eline düşmüş! Hawaii'ye verdiği hizmetlerden ötürü onun için bir şeyler yapmalıyız. Bildiğim kadarıyla eski memleketi Sag Harbour'dur. Yarım asırdan fazla bir süredir görmemiştir orayı. Şimdi, yarın sabah cezasının ödendiğini, Sag Harbour'a gidiş biletinin ve orada kalacağı bir senenin masraflarının karşılanacağını görüp neden sevinmesin ki? Bir komite oluşturuyorum. Bu komiteye Albay Chilton'u, Lask Finneston'u ve... ve kendimi atıyorum. Başkana gelince, bu komiteye ihtiyar beyefendiyi eski günlerden beri iyi tanıyan Lask Finneston'dan daha iyi kim başkanlık yapabilir? Bir itiraz olmadığına göre, Hawaii'nin kalkınmasına adadığı bir ömürlük sadakatinden ve gayretlerinden dolayı bu asil öncü John Ward'un polis mahkemesine ödemesi gereken cezanın ve bir yıllık seyahat masraflarının toplanması için kurulan komite başkanlığına huzurlarınızda Lask Finneston'u atıyorum."

İtiraz eden olmadı.

"Komite şimdi gizli oturuma geçecek," dedi Lask Finneston, ayağa kalkıp kütüphaneye giden yolu işaret ederek.

Glen Ellen, California
30 Ağustos 1916

BELONGS TO KAKTÜS TEAM